

หนังสือคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอน

แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑

ตอนกลาง

สถาบันภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หนังสือคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอน แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑

ตอนกลาง

สถาบันภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หนังสือคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ลิขสิทธิ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๘-๕๓๔๖-๗ โทรสาร ๐-๒๖๒๘-๕๓๔๓

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการจัดทำต้นฉบับ

ISBN 978-616-372-264-5

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๘

จำนวนพิมพ์ ๓๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๑๐๑

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ อ่านออกเขียนได้ เพื่อเป็นรากฐานการเรียนรู้อื่นๆ ในระดับที่สูงขึ้น โดยเน้นการฝึกทักษะการอ่านการเขียน ให้นักเรียนทุกคนมีพื้นฐานการอ่านการเขียนที่ดี ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จึงจัดพิมพ์หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย ให้เป็นหนังสือส่งเสริมฝึกทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ แจกให้แก่โรงเรียนในสังกัดทั่วประเทศ

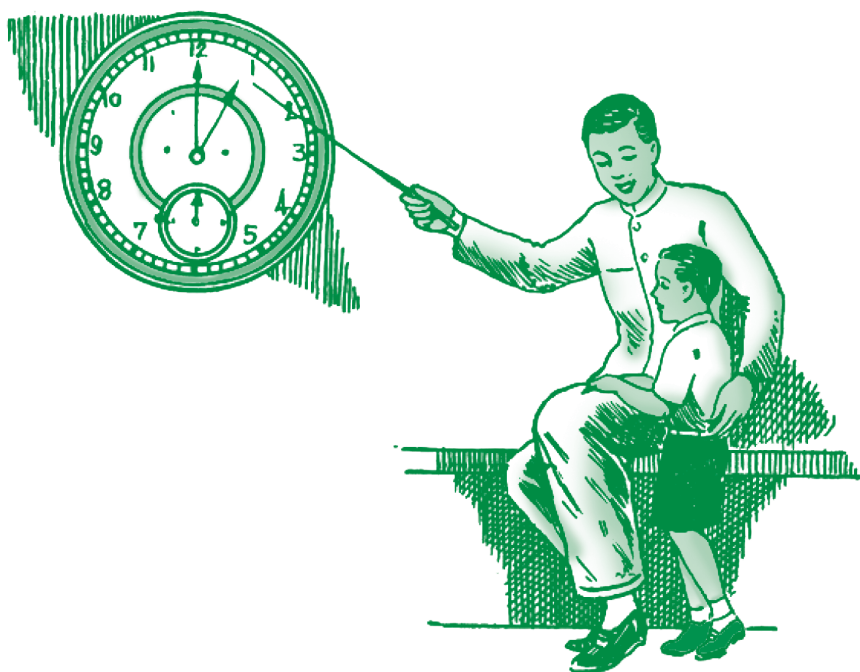
เพื่อให้การใช้หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย บรรลุวัตถุประสงค์ จึงจัดทำหนังสือคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ แบ่งเป็นตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอน ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบกับหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ที่พิมพ์แจกนั้น ทั้งตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย ใช้ต้นฉบับเดิม จึงมีคำ ประโยค หรือข้อความในภาษาที่แตกต่างจากภาษาที่ใช้ในปัจจุบัน หนังสือนี้จะอธิบายส่วนที่แตกต่างให้ครูเข้าใจสภาพการใช้ภาษาที่ปรากฏในหนังสือ สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนได้อย่างดียิ่งขึ้น โดยฉบับตอนกลางนี้มีเนื้อหาแบ่งเป็นบทที่ ๑๗ ถึงบทที่ ๒๔ ตามเนื้อหาของแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง มีตัวอย่างแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสามารถปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับบทฝึกแต่ละบท

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ร่วมกันดำเนินงานจัดทำหนังสือคู่มือนี้ และหากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา โปรดแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(นายกมล รอดคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทที่ ๑๗

บทที่ ๑๘

บทที่ ๑๙

บทที่ ๒๐

บทที่ ๒๑

บทที่ ๒๒

บทที่ ๒๓

บทที่ ๒๔

คณะผู้จัดทำ

๑

๔

๑๔

๒๔

๔๑

๕๑

๖๓

๖๔

๘๑

บทที่ ๑๗

๑. เนื้อหา

๑.๑ คำที่ใช้ ห นำ ไม่มีตัวสะกด

๑.๒ การผันวรรณยุกต์คำที่มีพยัญชนะใช้ ห นำ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ อ่านคำพยัญชนะที่มี ห นำ ไม่มีตัวสะกด ควรให้นักเรียนอ่านออกเสียง หง- (หงอ) ก่อน แล้วจึงค่อยประสมสระ โดยอ่านจากข้างบนมาข้างล่างเป็นแถวๆ ก่อน จากนั้น จึงค่อยให้นักเรียนอ่านจากซ้ายไปขวา

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำพยัญชนะที่มี ห นำ ไม่มีตัวสะกด ดังนี้

๑. ให้อ่านจากข้างบนลงมาข้างล่าง

๒. ให้อ่านจากซ้ายไปขวา

		อ่านจากซ้ายไปขวา							
		-ะ	-า	-ี	-ู	-แ	-อ	-เ	-ไ
อ่านจาก	หง-	หงะ	หงา	หงี	หงู	แหง	หงอ	เหงือ	ไหง
ข้างบน	หน-	หนะ	หนา	หนึ	หนู	แหน	หนอ	เหนือ	ไหน
ลงมา	หม-	หมะ	หมา	หมิ	หมู	แหม	หมอ	เหมือ	ไหม
ข้างล่าง	หย-	หยะ	หยา	หยิ	หยู	แหย	หยอ	เหยือ	ไหย
	หฺร-	หฺระ	หฺรา	หฺริ	หฺรู	หฺเร	หฺรอ	หฺเรือ	หฺไร
	หฺล-	หฺละ	หฺลา	หฺลิ	หฺลู	หฺเล	หฺลอ	หฺเลือ	หฺลไ
	หฺว-	หฺวะ	หฺวา	หฺวิ	หฺวู	หฺเว	หฺวอ	หฺเวือ	หฺวไ

ตัวอย่างการอ่าน

การอ่านจากข้างบนลงมาข้างล่าง

หะ ณะ มะ หยะ ระ หละ หวะ

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

หะ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - งอ - อะ - หะ
ณะ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - นอ - อะ - ณะ
มะ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - มอ - อะ - มะ
หยะ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - ยอ - อะ - หยะ
ระ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - รอ - อะ - ระ
หละ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - ลอ - อะ - หละ
หวะ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - วอ - อะ - หวะ

การอ่านจากซ้ายไปขวา

หะ หงา หจี หงู แหง หงอ เหงือ ไหง

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

หะ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - งอ - อะ - หะ
หงา	อ่านสะกดคำว่า	หอ - งอ - อา - หงา
หจี	อ่านสะกดคำว่า	หอ - งอ - อี - หจี
หงู	อ่านสะกดคำว่า	หอ - งอ - อุ - หงู
แหง	อ่านสะกดคำว่า	หอ - งอ - แอ - แหง
หงอ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - งอ - ออ - หงอ
เหงือ	อ่านสะกดคำว่า	หอ - งอ - เอือ - เหงือ
ไหง	อ่านสะกดคำว่า	หอ - งอ - ไอ - ไหง

๒.๒ ฝึกผันวรรณยุกต์คำที่มีพยัญชนะใช้ ห นำ ไม่มีตัวสะกด ตามแผนภูมิที่กำหนดจนคล่องก่อน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านผันเสียงวรรณยุกต์คำพยัญชนะที่ใช้ ห นำ ไม่มีตัวสะกด ทีละคำ

	ˊ	ˋ
ขา	ข่า	ข้า
หวา	หว่า	หว้า
หนึ	หนึ่	หนึ๊
หมุ	หมุ่	หมุ๊
เหม	เหม่	เหม๊
แหง	แห่ง	แห้ง
โหล	โหล่	โหล๊
หმო	หม่่อ	หม่ื้อ
เหยื่อ	เหยื่อ่	เหยื้อ
เหมอ	เหม่อ	เหมื้อ
ไหม	ไหม่	ไหม้
ไหว	ไหว่	ไหว๊
เหลา	เหล่า	เหล้า

ตัวอย่างการอ่าน

๑. การอ่านแบบสะกดคำ

ขา	อ่านผันวรรณยุกต์ว่า	ขอ - อา - ขา
ข้า	อ่านผันวรรณยุกต์ว่า	ขอ - อา - ขา - ขา - ไม้เอก - ข้า
ข้า	อ่านผันวรรณยุกต์ว่า	ขอ - อา - ขา - ขา - ไม้โท - ข้า
หวา	อ่านผันวรรณยุกต์ว่า	หอ - วอ - อา - หวา
หว่า	อ่านผันวรรณยุกต์ว่า	หอ - วอ - อา - หวา - หวา - ไม้เอก - หว่า
หว่า	อ่านผันวรรณยุกต์ว่า	หอ - วอ - อา - หวา - หวา - ไม้โท - หว่า

๒. การอ่านแบบผันไล่เสียง

ขา	ข้า	ข้า
หวา	หว่า	หว่า

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละคำ
๓. อ่านทีละคน

หม้อข้าว	ขวดโหล	หล่อน้ำ	ไปไหน	จอกแทน	เหนอะหนะ
แน่นหนา	ตำหนิ	น้อยหน้า	ดักหนู	บุหงา	บ่าไหล่
นี่แหละ	ยังเหลือ	สีกหรอ	มีหรือ	ดีหมิ	หนีเสือ
เหวี่ยงไหล	ผ้าไหม	เก่าใหม่	เหลาไม้	รับเหมา	หน่อไม้
พอเหมาะ	เลี้ยงหมา	ว่าเหว่	ดูเหว่	ไหว้วาน	ลูกหว่า
หมอยา	หาเหยื่อ	เหนื่อได้	หน้าต่าง	ดูแหว	

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “หน้าที่ช่วยเหลือพ่อแม่”

หน้าที่ช่วยเหลือพ่อแม่

เด็กชายใหม่ รักหนู เป็นเด็กดี ตื่นนอนแต่เช้าๆ ทุกวัน พอลุกขึ้นเขาก็จัดและปิดتينอนให้เรียบร้อย แล้วจึงไปล้างหน้าล้างตา รับประทานอาหารที่ช่วยเหลือพ่อแม่ เช่น เช็ดถูเรือน เป็นต้น แล้วก็อาบน้ำหิวผมจนสะอาดเรียบร้อย จึงมากินข้าว อิ่มแล้วรีบแต่งตัว เมื่อไหว้พ่อแม่แล้ว ก็รีบกระวีกระวาดไปโรงเรียน ให้ทันเวลาโรงเรียนเช้า เพื่อไม่ให้เสียเวลาเรียน เมื่อเข้าห้องเรียน ก็ตั้งใจฟังคำสอน ฟังแล้ว ก็คิดดูให้เข้าใจ ถ้ายังไม่เข้าใจก็ไต่ถาม เมื่อเข้าใจแล้ว ก็จดจำไว้ให้แม่นยำ

เมื่อเวลาเด็กชายใหม่ รักหนู เลิกจากโรงเรียนมาถึงบ้าน เขาก็เข้าไปไหว้พ่อแม่ แล้วถอดเสื้อกางเกงออกผึ่งแดด รีบไปอาบน้ำ ใช้สบู่ถูเนื้อ ซึ่งไหลเหนอะหนะที่หน้า บ่า ไหล และตามร่างกายทั่วไปจนสะอาดดีแล้ว ก็เช็ดตัว หิวผม สวมเสื้อกางเกงชุดใหม่แล้ว เขาก็รีบไปช่วยพ่อแม่พี่น้องทำงาน เอาข้าวปนกับไข่ ให้นกกิน และให้เป็ด ไก่ หมา และหมู ที่เลี้ยงไว้ กินข้าวและรำจนอิ่ม ช่วยตักน้ำ รดน้ำต้นไม้ รดผัก นำขมเขยยิ้งนั้ นอกจากนี้ยังช่วยทำงานในบ้านอีก เป็นต้นว่า เปิดปิดหน้าต่างต่างๆ และถ้าเห็นสิ่งใดชำรุดหรือสึกหรอ ก็ช่วยกันซ่อมแซมขึ้นใช้ใหม่ พ่อแม่ของเขาช่างรอบคอบดีนัก ดูแลและฝึกหัดทำงานแต่พอเหมาะแก่กำลัง เพื่ออบรมให้เป็นคนเอาใจใส่ต่องาน ถ้ามีเวลาว่างก็เล่นกับพี่ๆ น้องๆ ที่ลานบ้านหรือใน**เหยาเรือน** สุดแต่ที่ไหนจะเหมาะสมและสะดวก เข้าเล่นกันอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย นำขมเขย เมื่ออาบน้ำแล้วก็เข้าไปนั่งร่วมสำรับกินข้าวกับพ่อแม่ และพี่ๆ น้องๆ กินอิ่มหนาแล้ว เขาก็ช่วยกันล้างถ้วยชาม จนกระทั่งหม้อข้าว ก็ขัดถูสะอาด น่าดู น่าใช้

เวลาค่ำ ก่อนเข้านอน เขาก็อ่าน คิดเขียน ท่องบ่น และดูวิชาต่างๆ ที่เล่าเรียน มาเพื่อฝึกฝนตนเองในเวลาว่าง ถ้าไม่เข้าใจ หรือสงสัยที่ไหน เขาก็ไต่ถามนายหรั่ง รักหมู พี่ชายของเขา เมื่อเขาจะนอนก็ดูพินบ้วนปากจนสะอาด แล้วไหว้และระลึกถึงผู้ที่ได้เลี้ยงดู ตนมา และผู้ที่ทำดีให้แก่บ้านเกิดเมืองนอนของตน

นักเรียนรุ่นเล็กๆ ถ้าเป็นคนดี เช่น เด็กชายใหม่ รักหมู นี่แหละ ไม่มีที่ตำหนิ แต่ถ้า เด็กคนใด ไม่เอาใจใส่ต่อหน้าที่อันดีงามเหล่านี้แล้ว ก็น่าอับอายและขายหน้ามาก เด็กๆ รุ่นเดียวกัน น่าจะจดจำ เอาไว้เป็นที่ยึดถือ แล้วเริ่มฝึกฝนตน ทำตัวให้ดีเช่นเขาบ้าง ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ต่อไปเบื้องหน้าจะได้ดี ทั้งจะได้เป็นกำลังแก่บ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่ง

เราต้องตื่นขึ้นล้างหน้าเวลาเช้า

ฟันผมเผ้าพึงชำระให้สะอาด

เราจงทำหน้าที่กระวีกระวาด

ไม่ต้องคาดคั้นเตือนเรื่องเรือนชาน

แล้วรีบไปให้ทันโรงเรียนเช้า

เลิกแล้วเราบ่ายหน้ามุ่งมาบ้าน

ช่วยพ่อแม่เก็บงำและทำงาน

ยามว่างอ่านคิดเขียนเล่าเรียนเอย

๓. คำศัพท์

ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
หล่อน้ำ	เอาน้ำใส่ภาชนะเพื่อรองรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
บุหงา	- ดอกไม้ - ดอกไม้ชนิดต่างๆ มี มะลิ กระดังงา กุหลาบ เป็นต้น
เหย้าเรือน	บ้านเรือน

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การฝึกหัดอ่าน หัดผันวรรณยุกต์คำที่พยัญชนะใช้ ห นำ จะพบกับคำที่ไม่มี ความหมายหลายๆ คำ เช่น หมะ หยะ หรี แหระ ครูไม่จำเป็นต้องสอนให้รู้ความหมาย แต่เน้นให้รู้จักการประสมอักษรและผันวรรณยุกต์เป็นสำคัญ

๔.๒ การสอนอ่านคำในแบบฝึกหัดแต่ละคำ หากเป็นคำที่มีความหมาย ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงความหมายของคำด้วย เช่น

ถูปันบัวนปาก	หมายถึง	แปรงฟันบัวนปาก
บายหน้า	หมายถึง	มุงหน้า
เก็บงำ	หมายถึง	อดออม

๔.๓ เสียง ห นำ จะมีพื้นเสียงเป็นเสียงจัตวา

๔.๔ การอ่านเรื่อง “หน้าที่ช่วยเหลือพ่อแม่” เมื่อนักเรียนอ่านจบ ครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น หน้าที่ของลูกที่ดีมีอะไรบ้าง

บทที่ ๑๘

๑. เนื้อหา

- ๑.๑ พยัญชนะที่ใช้ ห นำ มีตัวสะกด
- ๑.๒ การผันวรรณยุกต์คำที่มีพยัญชนะใช้ ห นำ มีตัวสะกด
- ๑.๓ พยัญชนะ อ นำ แทน ห

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ การอ่านคำพยัญชนะที่มี ห นำ มีตัวสะกด ควรให้นักเรียนอ่านออกเสียง หง- (หงอ) ก่อน แล้วจึงค่อยประสมสระ โดยอ่านจากซ้ายไปขวาเป็นแถวๆ ก่อน แล้วจึงให้อ่าน ประสมกับสระอื่นๆ

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำพยัญชนะที่มี ห นำ มีตัวสะกด โดยอ่านจาก ซ้ายไปขวา

	หง-	หน-	หม-	หย-	หฺร-	หฺล-	หฺว-	
	ง	น	ม	ย	ว	ก	ด	บ
หยะ	หยัง	หยัง	หยัง	หยัง	-	หยัง	หยัง	หยัง
หลา	กลาง	หลาน	หลาม	หลาย	หลาว	หลาก	หลาด	หลาบ
หยา	หยิง	หยิน	หยิม	หยีย	หยิว	หยิก	หยิด	หยิบ
หรี	หรีง	หรีน	หรีม	หรีย	หรีว	หรีก	หรีด	หรีบ
หมี	หมีง	หมีน	หมีม	หมีย	หมีว	หมีก	หมีด	หมีบ
หลี	หลีง	หลีน	หลีม	หลีย	หลีว	หลีก	หลีด	หลีบ
หฺล	หฺลึง	หฺลุน	หฺลุม	หฺลุย	หฺลิว	หฺลือก	หฺลือด	หฺลือบ
หฺย	หฺยง	หฺยุน	หฺยม	หฺยุย	หฺยว	หฺยูก	หฺยุด	หฺยือบ
เหณะ	เหะง	เหะน	เหะม	เหะย	เหะว	เหะก	เหะด	เหะบ
เหล	เหลึง	เหลุน	เหลม	เหลย	เหลว	เหลือก	เหลือด	เหลือบ
แหว	แหง	แหน	แหม	แหย	แหว	แหก	แหด	แหบ
โหละ	หลง	หลน	หลม	หลย	หลว	หลก	หลด	หลบ
โหม	โหมง	โหมน	โหมม	โหมย	โหมว	โหมก	โหมด	โหมบ
หมอ	หมอง	หมอน	หมอม	-	หมอว	หมอก	หมอด	หมอบ
หนัว	หนว	หนน	หนม	หนย	หนว	หนก	หนด	หนบ
เหนีย	เหนีย	เหนียน	เหนียม	เหนีย	เหนียว	เหนีย	เหนีย	เหนีย
เหลื่อ	เหลื่อ	เหลื่อน	เหลื่อม	เหลื่อย	เหลื่อ	เหลือก	เหลือด	เหลือบ

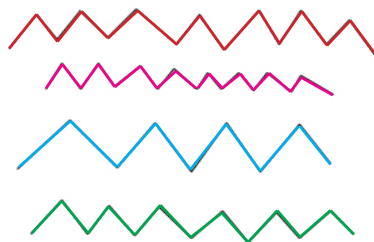
ตัวอย่างการอ่าน

การอ่านจากซ้ายไปขวา

หยั่ง หยั่น หย้ม หยัย หยัก หยัด หยับ

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

หยั่ง	อ่านสะกดคำว่า	ห อ - ย อ - อ ะ - ง อ - หย ั่ง
หยั่น	อ่านสะกดคำว่า	ห อ - ย อ - อ ะ - น อ - หย ั่น
หย้ม	อ่านสะกดคำว่า	ห อ - ย อ - อ ะ - ม อ - หย ้ม
หยัย	อ่านสะกดคำว่า	ห อ - ย อ - อ ะ - ย อ - หย ัย
หยัก	อ่านสะกดคำว่า	ห อ - ย อ - อ ะ - ก อ - หย ัก
หยัด	อ่านสะกดคำว่า	ห อ - ย อ - อ ะ - ด อ - หย ัด
หยับ	อ่านสะกดคำว่า	ห อ - ย อ - อ ะ - บ อ - หย ับ

หยัก

๒.๒ ฝึกผันคำที่มีพยัญชนะใช้ ห นำ มีตัวสะกด ตามแผนภูมิที่กำหนด
จนคล่องก่อน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านผันเสียงวรรณยุกต์คำพยัญชนะที่ใช้ ห นำ มีตัวสะกด
ทีละคำ

	ˊ	ˋ
ชั้น	ชั้น	ชั้น
หมั่น	หมั่น	หมั่น
หวาน	หวาน	หวาน
หมिन	หมิน	หมิน
หนึ้ง	หนึ้ง	หนึ้ง
หมิ่น	หมิ่น	หมิ่น
หญ่	หญ่	หญ่
เหงง	เหงง	เหงง
แหวง	แหวง	แหวง
หลน	หลน	หลน
โหมง	โหมง	โหมง
หมอน	หมอน	หมอน
หนวย	หนวย	หนวย
เหนียว	เหนียว	เหนียว
เหลื่อม	เหลื่อม	เหลื่อม

ตัวอย่างการอ่าน

๑. การอ่านแบบสะกดคำ

ชั้น อ่านผันวรรณยุกต์ว่า ขอ - อะ - นอ - ชั้น

ชั้น อ่านผันวรรณยุกต์ว่า ขอ - อะ - นอ - ชั้น - ชั้น - ไ้เอก - ชั้น

ชั้น อ่านผันวรรณยุกต์ว่า ขอ - อะ - นอ - ชั้น - ชั้น - ไ้โท - ชั้น

หมั่น อ่านผันวรรณยุกต์ว่า หอ - มอ - อะ - นอ - หมั่น

หมั่น อ่านผันวรรณยุกต์ว่า หอ-มอ-อะ-นอ-หมั่น-หมั่น-ไ้เอก-หมั่น

หมั่น อ่านผันวรรณยุกต์ว่า หอ-มอ-อะ-นอ-หมั่น-หมั่น-ไ้โท-หมั่น

๒. การอ่านแบบผันไ้เสียง

ชั้น ชั้น ชั้น

หมั่น หมั่น หมั่น

๒.๓ คำที่ใช้ อ นำแทน ห มีอยู่ ๔ คำ ได้แก่ อย่า อยู่ อย่าง และ อยาก

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านคำที่ใช้ อ นำแทน ห มีอยู่ ๔ คำ ได้แก่ อย่า อยู่ อย่าง

และ อยาก

อย่า อ่านสะกดคำว่า ออ - ยอ - อา - หยา - หยา - ไ้เอก - อย่า

อยู่ อ่านสะกดคำว่า ออ - ยอ - อุ - หยู - หยู - ไ้เอก - อยู่

อย่าง อ่านสะกดคำว่า ออ - ยอ - อา - หยา - หยา - งอ - หยาง -
หยาง - ไ้เอก - อย่าง

อยาก อ่านสะกดคำว่า ออ - ยอ - อา - หยา - หยา - กอ - อยาก

๒.๔ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องแลคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละคำ
๓. อ่านทีละคน

หมวกสาน	หวานข้าว	หน้าหนาว	หมอกหนา	กุหลาบ	ปลาหลด
หมดจด	งูเห่า	หลักแหลม	อย่างไร	ใบหนาด	อยู่บ้าน
ลูกหลาน	อย่ารู้	หมั่นเรียน	ข้าวหลาม	ชุดหลุม	ทองเหลือง
ตกหล่น	ยี่หระ	ปาหนัน	ของเหลว	หลีกทาง	อย่าเที่ยว
ทองหยิบ	ทองหยอด	แบ่งหยาบ	ลดหย่อน	หยากไย่	เล็บเหยี่ยว
หยั่งน้ำ	หน้าวัว	ตัวหนอน	ผักหนาม	หนองน้ำ	ตัวไหม
ใบหม่อน	หงอนไก่	ลูกหว่า	ปลาหมึก	หนักแน่น	หนุ่มสาว
หมูหยอง	ทองหลาง	เชือกหวาย	จดหมาย	ห่อหมก	นกหวีด
น้ำหมึก	พยับหมอก	เข็มหมุด	ปลาหมอ	เหมืองแร่	โลกหมุน
แม่นยำเหมือน	เดือนหงาย	หมายมั่น	ลูกไหน	เหล็กไหล	เหลนหลาว
ข้าวเหนียว	ผักหนอก	น้อยโหน่ง	เหนียวแน่น	ห้วยหนอง	ของหวาน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “นายอยู่ อยู่ยืน นั่งอ่านหนังสือ”

นายอยู่ อยู่ยืน นั่งอ่านหนังสือ

หน้าหนาวคืนหนึ่ง เป็นเวลาเดือนหงาย นายอยู่ อยู่ยืน เจ้าของบ้านนั่งอ่านหนังสืออยู่ที่หน้าเรือนปั้นหยาสองชั้น มีแมวสีหม่นหมอบอยู่ข้างๆ ตัวหนึ่ง ในห้องนั้น มองดูสะอาดตา เป็นระเบียบเรียบร้อยทั่วไป ตามเพดานหรือฝา ก็ไม่มีหยากไย่จับ สิ่งของทั้งหมด จัดเป็นหมวดหมู่ หยิบง่าย หยยก็รู้ ดูก็งามตา เช่น หนังสือ หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ตีวางอยู่ที่ไหน เมื่อหยิบเอาไปใช้แล้วก็นำมาวางไว้ที่ตามเดิม

นายอยู่ อยู่ยืน นี่เป็นคนดี มีใจคอหนักแน่น ไม่หวั่นหวาดต่ออะไรทั้งสิ้น แกเป็นคนหมั่น อยากรู้อยากเรียน สิ่งที่น่ารู้น่าเรียน ด้วยแกรู้ว่า ตัวแกเป็นหน่วยหนึ่งของบ้านเมือง ต้องตั้งตัวไว้ให้ดี ไม่เหลวไหล จะได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกหลาน ซึ่งจะเติบโตเป็นหนุ่มสาวต่อไปข้างหน้า ทุกๆ คืน เช่นคืนนี้ แกมักออกมานั่งหน้าเรือน สั่งสอนลูกหลาน คำสอนของแกนั้น ล้วนแต่ดี ๆ มีอยู่มากมายหลายอย่าง เช่น

๑. จงรักและรู้สึกระลึกถึงพ่อแม่ที่ได้เลี้ยงดูอุ้มชูมาตั้งแต่เล็กจนโต อย่างไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดเหมือนเลย

๒. จงเป็นคนอ่านอนซอน่าย เชื่อถ้อยฟังคำของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย โดยนับถือและบูชา

๓. จงทำตัวให้มีกิริยาจาเรียบร้อย อ่อนโยนอ่อนหวาน เป็นที่น่ารัก น่าเอ็นดู น่านิยมชมชื่นของคนทั้งหลาย

๔. จงมีใจคอเอือกเย็น หนักแน่น และอดทน รู้จักสะกดใจ เหนียวรั้งใจ ข่มใจตนเอง ไม่เป็นคนใจน้อย ไม่ฉุนง่าย ไม่งอน ไม่ปากบอน

๕. จงเป็นคนใจดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารีแก่คนทั้งหลาย รักกันอย่างพี่น้อง ไม่ถือเขาถือเรา

๖. จงเป็นคนรอบคอบ หมั่นระมัดระวัง เมื่อจะทำอะไร ก็ต้องคิดดูข้างหน้า ข้างหลัง ให้รอบคอบถี่ถ้วนเสียก่อน แล้วจึงค่อยพูดค่อยทำ

๗. จงมีหวังในสิ่งที่ดี คือ คิดดี ทำดี หมั่นเล่าเรียนหนังสือ หมั่นหาวิชาโดยไม่ทอดทิ้ง และตั้งใจทำงานให้ดี ทำมาหากินให้เป็นหลักแหล่งมั่นคง

๘. จงหลีกเลี่ยงจากสิ่งชั่ว ไม่หมกมุ่นในสิ่งชั่ว ไม่เล่นการพนัน ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า และรู้จักเก็บหอมรอมริบ ผสมเล็กผสมน้อย ไว้ใช้เมื่อจำเป็น

๙. จงเป็นคนซื่อ ให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของคนทั้งหลาย

นักเรียนทั้งหลาย ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ลูกหลานของแก ก็ช่างเถิด แต่จงจดจำไว้ และให้รู้สึกว่าถ้อยคำของนายอยู่ อยู่ยืน ที่สอนลูกหลาน ตามที่ว่ามาแล้วอย่า นั้น เป็นสิ่งที่ดีแท้ๆ และจงเริ่มต้นฝึกฝนตามนั้นทุกๆ ข้อ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ถ้าเล่าเรียนดีและทำตัวดีแล้ว เมื่อเติบโตขึ้น จะได้ตั้งตนเป็นหลักแหล่ง เป็นคนดีต่อไป

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “เตือนใจเด็ก” ต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
๓. อ่านทีละคน คนละวรรค

เตือนใจเด็ก

เราต้องป้องกัน
โดยซื่อซื่อซื่อ
หนึ่ง นั่นคือหมั่นนึก
พ่อแม่และเราฟัง
สอง ให้ได้ใจโอนอ่อน
ฟังเชื่อผู้เชื่อสาย
สาม จำทำให้ผู้
ชมเห็นว่าเป็นคน
สี่ นี่มีใจหนัก
ยับยั้งรังไว้ที
ห้า ให้มีใจเผื่อ-
กอบเกื้อเอื้ออดหนุน
หก หรือคือรอบคอบ
ก่อนจะทำอะไร
เจ็ด นี่ให้มีหวัง
มุ่งไว้ไม่หน่ายหนี
แปด จะละหลบชั่ว
สิ่งเล่นเป็นพนัน
เก้า ให้ใส่ใจคือ
คนชมนิยมยอม

ตนให้ตนเป็นคนดี
ที่นำจำจงดำน
น้อมรู้สึกระลึกถึง
รักลึกซึ้งสุดวันตาย
หวังว่านอนสอนง่ายตาย
เช่นยายย่าปู่ตาตน
รักเอ็นดูทุกหมู่ชน
มีกิริยาวาจาดี
เยือกเย็นนักรู้จักมี
ไมใจน้อยคอยแต่ฉุน
แผ่เอื้อเฟื้อทางเจือจุน
เนื่องโน้มนำเหนียวน้ำใจ
ระมัดรอบระวังไว
ให้คิดดูจนรู้ดี
ในสิ่งดั่งตั้งใจ
ทำเต็มที่มีหวาดหวั่น
ห่างจากตัวพัวพัน
หลีกแหม่นหมั่นหมั่นเก็บออม
เราต้องซื่อซื่อถึงหอม
วางใจอ่อนนอบน้อมเอย

๓. คำศัพท์

ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
ปลาหลด	ปลาน้ำจืด ลำตัวยาวแบน หัวแหลม ท้ายแหลม
ใบหนาด	ใบไม้ชนิดหนึ่งเป็นพุ่มขนาดเล็ก มีใบใหญ่ มีขน กลิ่นฉุน ใช้ทำยาได้
ยี่หระ	เครื่องเทศชนิดหนึ่ง
ปาหนัน	ชื่อเรียกต้นเตย มีขอบใบและกาบหุ้มดอกมีหนาม ดอกมีกลิ่นหอม
หยั่งน้ำ	วัดระดับน้ำ
ลูกโหนด	ผลไม้ชนิดหนึ่ง
ผักหนอก	บวบบก

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การฝึกหัดอ่านพยัญชนะที่มี ห นำ จะพบกับคำที่ไม่มีความหมายหลายๆ คำ เช่น หยม หยุย หริน เหนีย เหนียย แต่เน้นให้รู้จักการอ่านคำที่มี ห นำ เป็นสำคัญ

๔.๒ การสอนอ่านคำในแบบฝึกหัดแต่ละคำ ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงความหมาย และการนำคำไปใช้แต่งประโยค สำหรับเรื่อง “เตือนใจเด็ก” เมื่อนักเรียนอ่านจบ ครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจนเกิดเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น

- ประพฤติตนเป็นคนดี
- วานอนนอนง่าย
- กิริยาวาจาเรียบร้อย
- กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
- มีจิตใจหนักแน่น
- มีใจเมตตากรุณา
- คิดก่อนทำ

บทที่ ๑๕

๑. เนื้อหา

๑.๑ คำอักษรสูงนำอักษรเดี่ยว ได้แก่ ขง- ขน- ขม- ขย- ฉง- ฉน- ฉม- ฉล- ฉว- ฉง- ฉน- ฉล- ฉว- ผง- ผน- ผย- ผว- ผร- สง- สน- สม- สย- สร- สล- สว- ไม่มีตัวสะกด

๑.๒ คำอักษรกลางนำอักษรเดี่ยว ได้แก่ กน- จม- จร- ตน- ตล- อก- อน- อร- อล- ไม่มีตัวสะกด

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ การออกเสียงอักษรสูงที่เป็นตัวนำให้ออกเสียง อะ กิ่งเสียง อักษรต่ำที่เป็นตัวตามให้ออกเสียงเหมือนมี ห นำ เช่น ขง- ออกเสียงว่า ขะ - หงอ

สำหรับการออกเสียงอ่านอักษรกลางนำให้อ่านตามแนวทางตามที่กำหนดในหนังสือเรียน เช่น กน- ออกเสียงว่า กะ - นอ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงดังต่อไปนี้

ขง-	ออกเสียงว่า	ชะ - หงอ
ขน-	ออกเสียงว่า	ชะ - หนอ
ขม-	ออกเสียงว่า	ชะ - หมอ
ขย-	ออกเสียงว่า	ชะ - หยอ
ฉง-	ออกเสียงว่า	ฉะ - หงอ
ฉน-	ออกเสียงว่า	ฉะ - หนอ
ฉม-	ออกเสียงว่า	ฉะ - หมอ
ฉล-	ออกเสียงว่า	ฉะ - หลอ
ฉว-	ออกเสียงว่า	ฉะ - หวอ
ฉง-	ออกเสียงว่า	ฉะ - หงอ

ขนม

ณ-	ออกเสียงว่า	ณะ - หนอ
ถ-	ออกเสียงว่า	ทะ - ทลอ
ถว-	ออกเสียงว่า	ทะ - หวอ
ผ-	ออกเสียงว่า	ผะ - หงอ
ผน-	ออกเสียงว่า	ผะ - หนอ
ผย-	ออกเสียงว่า	ผะ - หยอ
ผว-	ออกเสียงว่า	ผะ - หวอ
ฝ-	ออกเสียงว่า	ฝะ - หรอ
สง-	ออกเสียงว่า	สะ - หงอ
สน-	ออกเสียงว่า	สะ - หนอ
สม-	ออกเสียงว่า	สะ - หมอ
สย-	ออกเสียงว่า	สะ - หยอ
สร-	ออกเสียงว่า	สะ - หรอ
สล-	ออกเสียงว่า	สะ - ทลอ
สว-	ออกเสียงว่า	สะ - หวอ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงดังต่อไปนี้

กน-	ออกเสียงว่า	กะ - นอ
จม-	ออกเสียงว่า	จะ - มอ
จร-	ออกเสียงว่า	จะ - รอ
ตน-	ออกเสียงว่า	ตะ - นอ
ตล-	ออกเสียงว่า	ตะ - ลอ
อง-	ออกเสียงว่า	อะ - งอ
อน-	ออกเสียงว่า	อะ - นอ
อร-	ออกเสียงว่า	อะ - รอ
อล-	ออกเสียงว่า	อะ - ลอ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำดังนี้

๑. ให้อ่านจากข้างบนลงมาข้างล่าง
๒. ให้อ่านจากซ้ายไปขวา

		อ่านจากซ้ายไปขวา							
		ะ	า	ุ	ู	อ	ำ	ไ	เ
อ่านจาก ข้างบน ลงมา ข้างล่าง	ข-	ขะ	ขา	ขุ	ขู	ขอ	ขำ	ไข	เข
	ขย-	ขยะ	ขยา	ขยุ	ขยู	ขยอ	ขยำ	ไขย	เขย
	ฉล-	ฉละ	ฉลา	ฉลุ	ฉลู	ฉลอ	ฉล่ำ	ไฉล	เฉล
	ฉล-	ฉละ	ฉลา	ฉลุ	ฉลู	ฉลอ	ฉล่ำ	ไฉล	เฉล
	ผว-	ผวะ	ผวา	ผวุ	ผวู	ผวอ	ผว่ำ	ไผว	เผว
	สม-	สมะ	สมา	สมุ	สมู	สมอ	สม่ำ	ไสม	เสม
	สร-	สระ	สรา	สรุ	สรู	สรอ	สร่ำ	ไสร	เสร
	ต-	ตะ	ตา	ตุ	ตู	ตอ	ต่ำ	ไต	เต
	ตน-	ตนะ	ตนา	ตนุ	ตนู	ตนอ	ตน่ำ	ไตน	เตน

ตัวอย่างการอ่าน

การอ่านจากข้างบนลงมาข้างล่าง

ขะ ขยะ ฉละ ฉละ ผวะ สมะ สระ

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

ขะ อ่านสะกดคำว่า ขอ - อะ - ขะ

ขยะ อ่านสะกดคำว่า ขะ - หยอ - อะ - ขะ - หยะ อ่านว่า ขะ - หยะ

ฉละ อ่านสะกดคำว่า ฉะ - หลอ - อะ - ฉะ - หละ อ่านว่า ฉะ - หละ

ฉละ อ่านสะกดคำว่า ฉะ - หลอ - อะ - ฉะ - หละ อ่านว่า ฉะ - หละ

ผวะ อ่านสะกดคำว่า ผะ - หวอ - อะ - ผะ - หวะ อ่านว่า ผะ - หวะ

สมะ อ่านสะกดคำว่า สะ - หมอ - อะ - สะ - หมะ อ่านว่า สะ - หมะ

สระ อ่านสะกดคำว่า สะ - หรอ - อะ - สะ - หระ อ่านว่า สะ - หระ

การอ่านจากซ้ายไปขวา

ขยะ ขยา ขยุ ขย ขยอ ขย้า ไขย เขยา

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

ขยะ อ่านสะกดคำว่า ขะ - หยอ - อะ - ขะ - หยะ อ่านว่า ขะ - หยะ

ขยา อ่านสะกดคำว่า ขะ - หยอ - อา - ขะ - หยา อ่านว่า ขะ - หยา

ขยุ อ่านสะกดคำว่า ขะ - หยอ - อุ - ขะ - หยุ อ่านว่า ขะ - หยุ

ขยู อ่านสะกดคำว่า ขะ - หยอ - อู - ขะ - หยู อ่านว่า ขะ - หยู

ขยอ อ่านสะกดคำว่า ขะ - หยอ - ออ - ขะ - หยอ อ่านว่า ขะ - หยอ

ขย้า อ่านสะกดคำว่า ขะ - หยอ - อำ - ขะ - หย้า อ่านว่า ขะ - หย้า

ไขย อ่านสะกดคำว่า ขะ - หยอ - ไอ - ขะ - ไหย อ่านว่า ขะ - ไหย

เขยา อ่านสะกดคำว่า ขะ - หยอ - เอา - ขะ - เหยา อ่านว่า ขะ - เหยา

๒.๒ การฝึกฝนอักษรสูงนำอักษรเดี่ยว และอักษรกลางนำอักษรเดี่ยวให้ฝึกฝน
วรรณยุกต์พยัญชนะต้นตามแผนภูมิที่กำหนด

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกฝนวรรณยุกต์คำอักษรสูงนำอักษรเดี่ยว และอักษรกลางนำ
อักษรเดี่ยว

อักษรสูง

สา	ส่า	ส้า
สงา	สง่า	สง้า
ขยิ	ขยี้	ขยัย
เจลีย	เจลียี	เจลียัย
ขย้า	ขย๊า	ขยัย้า
เขมา	เขม่า	เขม้าย้า
เขยา	เขย้า	เขยัย้า

ตัวอย่างการอ่าน

๑. การอ่านแบบสะกดคำ

สง่า อ่านผันวรรณยุกต์ว่า สะ - หงอ - อา - สะ - หงา

สง่า อ่านผันวรรณยุกต์ว่า สะ - หงอ - อา - สะ - หงา - สะ - หงา -
ไม้เอก - สะ - หง่า

สง้า อ่านผันวรรณยุกต์ว่า สะ - หงอ - อา - สะ - หงา - สะ - หงา -
ไม้โท - สะ - หง้า

๒. การอ่านแบบผันไ่เสียง

สง่า สง่า สง้า

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละคำ
๓. อ่านทีละคน

ทอดสมอ	กอสละ	เทขยะ	เสี่ยสละ	ช่างสนะ	แลไสว
อย่าไถล	ปีเอน	ดอกโสน	เสียงเสนาะ	นำเสนอ	สม่าเสมอ
ใบสมอ	บุแสม	เขม่าไฟ	ใบสมี	พินแสม	สมอเรือ
ลายฉลุ	ปีฉลุ	แฉะเนื้อ	รายเฉลี่ย	โฉมเสลา	สีสลับ
บินถลา	ผวาตื้น	เต่าตนุ	ขยำแป้ง	เขมาโกรย	สังขยา
ม้าเขย่า	ผยับผยอง	ขยำขยี้	อย่าถลิตล้า		

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “หมั่นทำเสมอ ย่อมได้เงินทองเสมอ”

หมั่นทำเสมอ ย่อมได้เงินทองเสมอ

นายเสนอ เสียงเสนาะ ร่างกายแข็งแรง มีท่าทางสง่าผ่าเผย น่ารักน่าับถือนั่งบ้านเรือนอยู่ริมทะเล ติดต่อกับป่าแสม มีทิวไม้เขียวชอุ่มแลดูใสว มีทั้งนกและลิง ค่างส่งเสียงร้องฟังเสนาะวังเวงจับใจ รั้วบ้านของแกล้อมด้วยต้นไม้มีหนาม คือ กอไผ่ สลระกำ เป็นต้น บ้านเรือนของแกลสะอาดเรียบร้อยดี จนขึ้นตามฝาหรือเพดาน ก็ไม่มีเขม่าไฟ เพราะแกลคอยเอาใจใส่ดูแลอยู่เสมอๆ ขยะต่างๆ แกลก็เอาไปเทใส่หลุมเสีย เพื่อไม่ให้หมักหมม เลอะเทอะหรือขึ้นราเหม็น ทั้งจะได้ใช้เป็นปุ๋ยต่อไปอีกด้วย แกลเป็นคนช่างคิดช่างทำ ถ้าแกลเห็นว่าของในดิน สินในน้ำ สิ่งใดสิ่งหนึ่งในท้องถิ่นที่แกลอยู่จะทำให้เกิดเป็นเงินเป็นทองได้แล้ว แกลก็ตั้งหน้าอดทนกัดฟันทำอย่างอาบเหงื่อต่างน้ำ มุ่งหมายแต่จะให้แล้วอย่างดีงาม ไม่เกลไถล แกลเป็นคนหมั่นมาก ชอบไปเที่ยวหาใบสมอ ใบสมิ แล้วนำไปส่งที่ร้านจำหน่ายยาบ้าง ไปตัดไม้แสมมา **ทอนเป็นฟืน**ขายบ้าง ไปเที่ยวจับปูแสม แล้วเอามาต้องเป็นปูเค็มขายบ้าง ไปเที่ยวหาไข่เต่าตนุ ที่เรียกว่า ไข่จะละเม็ดมาขายบ้าง จนขึ้น **สวะ**ที่จะใช้เป็นเชื้อไฟหุงข้าวต้มแกลกินได้ ก็เลือกเก็บมาผึ่งแดดไว้

เงินทองที่แกลหาได้นั้น แกลก็แบ่งเฉลี่ยออกเป็นส่วนๆ เก็บไว้เป็นทุนบ้าง ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นบ้าง ยินดีสละเงินบำรุงแผ่นดิน คือ ให้เป็นกำลังแก่บ้านเมืองบ้าง แกลเป็นคนละเอียดถี่ถ้วน และเห็นของทุกอย่างมีค่า ถ้าพอจะนำมาดัดแปลงได้ก็ไม่ทิ้งให้เสียเปล่า

เราจะเห็นได้ว่า นายเสนอ เสียงเสนาะ เป็นคนรู้จักหน้าที่ของตนดี คือ รู้จักหาเงินในทางที่ชอบ ทำตามหลักที่ว่า หมั่นทำเสมอ ย่อมได้เงินทองเสมอ เพราะเงินนั้นได้มาด้วยการทำงาน และไม่ใช่เพียงแต่รู้จักทำเท่านั้น แกลยังรู้จักเก็บ รู้จักใช้จ่ายเฉพาะสิ่งที่จำเป็นอีกด้วย ในไม่ช้า แกลก็เป็นคนมั่งมีเงินทองมากมาย เราต้องสำนึกได้ว่า คนทุกคนจำเป็นอย่างยี่งที่ต้องทำมาหากินเลี้ยงตัวเอง และผู้ที่จะมั่งมีเงินทองนั้นต้องหมั่นทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำมาก่อน เอากำลังใจเข้าแลกเงิน ไม่ย่อท้อหรือหวาดหวั่นต่องานเลยเล็กๆ ทั้งหลาย พึงจดจำเยี่ยงอย่างอันดีงามนี้ไว้ เมื่อเติบโตขึ้นควรจะช่วยร่วมกำลังช่วยกันคิดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนให้เกิดเป็นสินค้าขายได้เป็นเงินเป็นทองขึ้น จะได้เป็นกำลังแก่ตนและบ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่งของตนต่อไป

สมัยนี้คนไทยต้องตื่นตัว ต้องพยายามทำมาหากินทุกๆ ด้าน อย่ายอมให้
ชาติอื่นมาแย่งการทำมาหากินของเรา เราต้องช่วยตัวเอง เราต้องเพาะปลูก เราต้อง
เลี้ยงสัตว์ เราต้องรู้จักทำสิ่งของใช้เอง เราต้องรู้จักค้าขาย เงินทองก็จะหมุนเวียนอยู่ใน
หมู่คนไทย ความมั่งคั่งก็จะเป็นของไทย ชาติไทยจึงจะเจริญ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๔

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ช่วยตัวและช่วยชาติ” ต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
๓. อ่านทีละคน คนละวรรค

ช่วยตัวและช่วยชาติ

เราเกิดมาทั้งที่มีตาหู
มือเท้าคู้อยู่ด้วยได้ช่วยเหลือ
ต้องหาเงินทำทุนไว้จุนเจือ
เลี้ยงตัวเพื่อยังยืนสู้ฟันทน
เอากำลึงกายาฝ่าลำบาก
ถึงงานยากก็ไม่เลือก**เสลือกสลด**
ที่หมั่นเรียนเพียรพากไม่ยากจน
ได้เป็นพลเมืองดีมีปัญญา
โง่หรือฉลาดอาจมั่งมีเหมือนกันหมด
ถ้ามั่นอดทนสู้เพื่อกู้หน้า
ไม่งอมืองอเท้าเข้าตำรา
ก็จะพาชาติไทยให้รุ่งเรือง

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
กอสละ	กอของสละ (สละ : ชื่อไม้พุ่มอยู่ในตระกูลปาล์ม คล้ายระกำ มักขึ้นเป็นกอ)
ช่างสนะ	ช่างเลื้อย (ช่างตัดเลื้อย)
ปีเอน	ปีชนิดหนึ่งขนาดเล็กมาก ทำด้วยไม้หรืองา แบ่งออกเป็น ๒ ท่อน ถอดจากกันได้ ท่อนบนเรียกว่า เล่าปี ท่อนล่าง เรียกว่า ลำโพง มีลิ้นทำด้วยใบตาลผูกติดกับปลายท่อนเล็กที่เรียกว่า กำพวด
ใบสมิ	ใบของต้นสมิ (สมิ : ชื่อไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง ดอกสีเหลือง มีประสีน้ำตาล ใบคล้ายใบโสน ใช้ทำยา และใช้ในพิธีพืชมงคล)
พินแสม	พินที่ทำจากไม้แสม
แฉะเนื้อ	- เลาะเนื้อออกจากกระดูก - แลแล้วแกะออก - เนื้อมีเป็นชิ้นๆ - เชือด - ตัดแยกออกเป็นส่วนๆ
สีสลับ	สีที่ไม่แฉ่ (สลับ : ไม่แฉ่, สีไม่กระจ่าง เช่น ในห้องมีแสงสลับมองเห็นได้รางๆ)
เขมาโกรย	ชื่อปลาชนิดหนึ่ง มีหลังดำ
ถลึงถล้า	ถลือกถลน (ลูกถน, ถนถน, รับประทานจนขาดความระมัดระวัง)
ทอนเป็นพิน	ตัดไม้เป็นท่อนเพื่อเอาไปใช้ทำเป็นพิน
สวะ	ต้นหญ้า ต้นผัก หรือสิ่งต่างๆ ที่ลอยเป็นแพอยู่ในน้ำ
เสือกถลน	ถลือกถลน (ลูกถน, ถนถน, รับประทานจนขาดความระมัดระวัง)

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น
ข้าแหละเนื้อ	แฉะเนื้อ

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การอ่านอักษรนำ หมายถึง การอ่านคำที่มีพยัญชนะต้น ๒ ตัวเรียงกัน ตัวหน้าให้ออกเสียงเหมือนประสมสระอะ ตัวหลังให้ออกเสียงประสมกับสระที่นำมาประสม โดยมีพื้นเสียง (ระดับเสียงวรรณยุกต์) อยู่ในระดับเดียวกันกับพยัญชนะตัวหน้า โดยก่อนฝึกอ่านแจกลูกคำที่มีอักษรสูงนำ ครูควรให้นักเรียนนำคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง (ข) มาประสมสระเสียงสั้น - ยาว ในบรรทัดแรกเสียก่อน เพื่อให้นักเรียนฝึกออกเสียงอ่านว่าอยู่ในระดับเสียงวรรณยุกต์ใด นั่นคือ เมื่อประสมสระเสียงสั้น จะมีระดับเสียงวรรณยุกต์เอก เมื่อประสมสระเสียงยาว จะมีระดับเสียงวรรณยุกต์จัตวา ดังนั้น ครูควรชี้ให้นักเรียนเห็นแนวเทียบระดับเสียงวรรณยุกต์ได้ดังนี้

ขะ	อ่านว่า	ขะ (ขะ เป็นเสียงวรรณยุกต์เอก)
ขยะ	อ่านว่า	ขะ - หยะ (หยะ เป็นเสียงวรรณยุกต์เอก) * หยะ มีระดับเสียงเดียวกันกับ ขะ (พื้นเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์เอก)
ขา	อ่านว่า	ขา (ขา เป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา)
ขยา	อ่านว่า	ขะ - หยา (หยา เป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา) * หยา มีระดับเสียงเดียวกันกับ ขา (พื้นเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา)

	-ะ	-า	ิ	ึ	-อ	ำ	ไ	-เ
ข-	ขะ	ขา	ขุ	ชู	ขอ	ขำ	ไข	เขา
ขย-	ขยะ	ขยา	ขยุ	ขยู	ขยอ	ขยำ	ไขย	เขยา
ฉล-	ฉละ	ฉลา	ฉลู	ฉลู่	ฉลอ	ฉล่ำ	ไฉล	ฉลา
ถล-	ถละ	ถลา	ถลู	ถลู่	ถลอ	ถล่ำ	ไถล	ถลา
ผว-	ผวะ	ผวา	ผวู	ผวู	ผวอ	ผว่ำ	ไผว	ผวา
สม-	สมะ	สมา	สมุ	สมู	สมอ	สม่ำ	ไสม	เสมา
สร-	สระ	สรา	สรุ	สรู	สรอ	สร่ำ	ไสร	เสรา

๔.๒ คำที่มีอักษรกลางนำ ใช้วิธีการฝึกเช่นเดียวกันกับคำที่มีอักษรสูงนำ แต่คำ
อักษรกลางนำจะมีใช้ในภาษาไทยน้อย ครูอาจฝึกเท่าที่มีในหนังสือแบบเรียนเร็วก็ได้

๔.๓ คำที่มีอักษรกลางนำ เมื่อเปรียบเทียบกับคำที่มีอักษรสูงนำ มีข้อ
น่าสังเกต เช่นเดียวกัน คือ

ตุ	อ่านว่า	ตุ (ตุ เป็นเสียงวรรณยุกต์เอก)
ตну	อ่านว่า	ตะ - หนู (หนู เป็นเสียงวรรณยุกต์เอก) * หนู มีระดับเสียงเดียวกันกับ ตุ (พื้นเสียงเป็น เสียงวรรณยุกต์เอก)
ตู	อ่านว่า	ตู (ตู เป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ)
ตนู	อ่านว่า	ตะ - นู (นู เป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ) * นู มีระดับเสียงเดียวกันกับ ตู (พื้นเสียงเป็น เสียงวรรณยุกต์สามัญ)

๔.๔ การสอนอ่านคำแต่ละคำในแบบฝึกหัด ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียง
อย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงความหมายและการนำคำไปใช้แต่งประโยค สำหรับเรื่อง “หมั่นทำเสมอ
ย่อมได้เงินทองเสมอ” และ “ช่วยตัวและช่วยชาติ” เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจให้นักเรียน
จับใจความสำคัญ หรือข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง

บทที่ ๒๐

๑. เนื้อหา

๑.๑ คำอักษรสูงนำอักษรเดียว ได้แก่ ขง- ขน- ขม- ขย- ฉง- ฉน- ฉม- ฉว- ฉง- ฉน- ฉล- ผง- ผน- ผย- ผว- ผร- สง- สน- สม- สร- สล- สว- มีตัวสะกด

๑.๒ คำอักษรกลางนำอักษรเดียว ได้แก่ กน- จม- ตน- ตล- อง- อน- อร- อล- มีตัวสะกด

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ทบทวนการออกเสียงอักษรสูงที่เป็นตัวนำให้ออกเสียง อะ กิ่งเสียง อักษรต่ำที่เป็นตัวตามให้ออกเสียงเหมือนมี ห นำ เช่น ขง- ออกเสียงว่า ขะ - หงอ

สำหรับการออกเสียงอ่านอักษรกลางนำ ให้อ่านตามแนวทางตาม ที่กำหนดในหนังสือเรียน เช่น กน- ออกเสียงว่า กะ - นอ

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำดังนี้

๑. ให้อ่านจากข้างบนลงมาข้างล่าง

๒. ให้อ่านจากซ้ายไปขวา

อ่านจากซ้ายไปขวา

	ง	น	ม	ย	ว	ก	ด	บ
สะ	สัง	สัน	ส้ม	สัย	-	สัก	สด	สับ
สละ	สลัง	สลับ	สลัม	สลัย	-	สลัก	สลัด	สลับ
ขนา	ขนาง	ขนาน	ขนาม	ขนาย	ขนาว	ขนาบ	ขนาด	ขนาบ
ขยิ	ขยิง	ขยีน	ขยิม	ขยีย	ขยิว	ขยิก	ขยิด	ขยิบ
ฉลิ	ฉลึง	ฉลีน	ฉลิม	ฉลีย	ฉลิว	ฉลิก	ฉลิด	ฉลิบ

	ง	น	ม	ย	ว	ก	ด	บ
ผนี้	ผนี้ง	ผนี้น	ผนี้ม	ผนี้ย	ผนี้ว	ผนี้ก	ผนี้ด	ผนี้บ
สมุ	สมุง	สมุณ	สมุม	สมุย	สมุว	สมุก	สมุด	สมุบ
เสมะ	เสม้ง	เสม็น	เสม้ม	เสม้ย	เสม้ว	เสม็ก	เสม็ด	เสม็บ
เชน	เชนง	เชนน	เชนม	เชนย	เชนว	เชนก	เชนด	เชนบ
เถล	เถลง	เถลน	เถลม	เถลย	เถลว	เถลก	เถลด	เถลบ
โชนะ	ชนง	ชนน	ชนม	ชนย	ชนว	ชนก	ชนด	ชนบ
โซม	โซมง	โซมน	โซมม	โซมย	โซมว	โซมก	โซมด	โซมบ
ฉลอ	ฉลอง	ฉลอน	ฉลอม	ฉลอย	ฉลว	ฉลอก	ฉลด	ฉลอบ
ขมัว	ขมวง	ขมวน	ขมวม	ขมวย	ขมวว	ขมวก	ขมวด	ขมวบ
เสวีย	เสวียง	เสวียน	เสวียม	เสวียย	เสวียว	เสวียก	เสวียด	เสวียบ
เสมือ	เสมือง	เสมือน	เสมือม	เสมือย	เสมือว	เสมือก	เสมือด	เสมือบ
เจลอ	เจลึง	เจลิน	เจลิม	เจลีย	เจลิว	เจลิก	เจลด	เจลิบ
ตา	ตาง	ตาน	ตาม	ตาย	ตาว	ตาก	ตาด	ตาบ
ตลา	ตลาং	ตลาน	ตลาม	ตลาย	ตลาว	ตลาก	ตลาด	ตลาบ
ตจิ	ตจิง	ตจिन	ตจิม	ตจีย	ตจิว	ตจิก	ตจิด	ตจิบ
จมุ	จมุง	จมุณ	จมุม	จมุย	จมุว	จมุก	จมุด	จมุบ
เอน	เอนง	เอนน	เอนม	เอนย	เอนว	เอนก	เอนด	เอนบ
โกณะ	กนง	กนน	กนม	กนย	กนว	กนก	กนด	กนบ
โตน	โตนง	โตนน	โตนม	โตนย	โตนว	โตนก	โตนด	โตนบ
ตลอ	ตลอง	ตลอน	ตลอม	ตลอย	ตลว	ตลอก	ตลด	ตลอบ
เตลอ	เตลึง	เตลิน	เตลิม	เตลย	เตลิว	เตลิก	เตลด	เตลิบ

ตัวอย่างการอ่าน

การอ่านจากซ้ายไปขวา

ขนา ขนาง ขนาน ขนาม ขนาย ขนาว ขนาก ขนาด ขนาบ

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

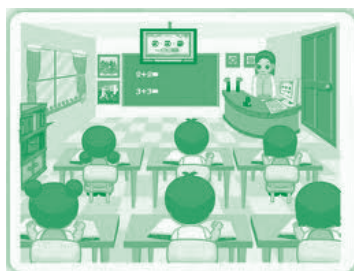
ขนา	อ่านว่า	ชะ - หนา
ขนาง	อ่านว่า	ชะ - หนาง
ขนาน	อ่านว่า	ชะ - หนาน
ขนาม	อ่านว่า	ชะ - หนาม
ขนาว	อ่านว่า	ชะ - หนาว
ขนาย	อ่านว่า	ชะ - หนาย
ขนาก	อ่านว่า	ชะ - หนาก
ขนาด	อ่านว่า	ชะ - หนาด
ขนาบ	อ่านว่า	ชะ - หนาบ

๒.๒ ฝึกผันอักษรสูงนำอักษรเดี่ยว และอักษรกลางนำอักษรเดี่ยวตามแผนภูมิที่กำหนด

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกผันวรรณยุกต์คำอักษรสูงนำอักษรเดี่ยว และอักษรกลางนำอักษรเดี่ยว

อักษรสูง

	ิ	ย
ฝั	ฝั	ฝั
ฝรั	ฝรั	ฝรั
สวาน	สว่า	สว่า
ขมิน	ขมึ	ขมึ
ถลั	ถลั	ถลั
ขยุ	ขยุ	ขยุ
เขมน	เขมึ	เขมึ
แฉลม	แฉลึ	แฉลึ
ถล	ถลึ	ถลึ
ไย	ไย	ไย
ขมอม	ขมึ	ขมึ
เสลีย	เสลึ	เสลึ
เขย็	เขย็	เขย็

อักษรกลาง

	ิ	ย	๓	+
อ้ง	อ้ง	อ้ง	อ้ง	อ้ง
อรั้ง	อรั้ง	อรั้ง	อรั้ง	อรั้ง
อร่าม	อร่าม	อร่าม	อร่าม	อร่าม
ตลิ่ง	ตลิ่ง	ตลิ่ง	ตลิ่ง	ตลิ่ง
อนึ่ง	อนึ่ง	อนึ่ง	อนึ่ง	อนึ่ง
อจุ่น	อจุ่น	อจุ่น	อจุ่น	อจุ่น
เตลน	เตล่น	เตลั่น	เตลั่น	เตล่น
แอรม	แอรม	แอรม	แอรม	แอรม
ตลม	ตล่ม	ตลัม	ตลัม	ตลัม
โตลง	โตลง	โตล้ง	โตล้ง	โตลง
อรอย	อรอย	อร้อย	อร้อย	อร้อย
เตลียง	เตลียง	เตลียง	เตลียง	เตลียง
เตลือน	เตลือน	เตลือน	เตลือน	เตลือน

๒.๓ คำที่มีอักษรนำบางคำ เวลาอ่านออกเสียงให้อ่านอย่างเดียวกับคำเรียงพยางค์

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำอักษรนำต่อไปนี้

พยายาม	อ่านว่า	พะ - ยา - ยาม
ทวี	อ่านว่า	ทะ - วี
สตรี	อ่านว่า	สะ - ตรี
แสดง	อ่านว่า	สะ - แดง
เมล็ด	อ่านว่า	มะ - เล็ด
แมลง	อ่านว่า	มะ - แลง

๒.๔ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละคำ
๓. อ่านทีละคน

แขนงไม้	ทาชมัน	ยาสมาน	ทันสมัย	มันสมอง
ชี้ขมวน	ขมวดเชือก	ถือฉมวก	เสียงโฆมง	ชะม๊กเขม้น
รุจมูก	เสวียนหม้อ	สมุดพก	ผนิกซอง	สองสลึง
ผ้าโสร่ง	ดอกสลิด	ใบสลอด	แกะสลัก	ไปตลาด
ริมตลิ่ง	เอร็ดอร่อย	ของแสงลง	เรือฉลอม	งานเฉลิม
แมลงวัน	วันฉลอง	เฉลียวฉลาด	สนิมเหล็ก	ขยาบเรือ
เขม็ดเขม้	เมล็ดข้าว	ขยันเรียน	ต้นฝรั่ง	ฝาผนัง
ต้นขนุน	ขนมผิง	สวนสนาม	ปลาตลาด	ลมสลาตัน
เรือสลุบ	หูลงาม	ขมิขมัน	ไซส่ว่าน	ถักสวิง
ขม้นเครือ	แสงสว่าง	สีสวาด	เจียบสัจด	สงบเสงี่ยม
สงวนไว้	แสวงหา	ตลับยา	ฉนวนน้ำ	ปลาฉนาก
พยายาม	ขยับขยาย	ดินฉน้ำ	รำเชนง	สังขยา
พยายาม	ตลาดนัด	ถลุงแร่	ทนายความ	อาชยาน
วิ่งตลบ	ตลอดวัน	ตาลโตนด	เรือขนาน	คันธนู
หน้าโฉนด	จับฉลาก	ปีฉลุ	แผ่นผยอง	เต็มสวาท
ถ้อยแถลง	พนมไพร	ผกากรอง	สุกสกา	หญ้าฝรั่น
ลอยโพยม				

เสวียนหม้อ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “โรงเรียนสมัยนี้”

โรงเรียนสมัยนี้

วันหนึ่ง นายเฉลิม สุดเฉลี่ย กับลูกสาวได้ไปที่โรงเรียน อังนงตามทันสมัยแห่งหนึ่ง เพื่อจะรู้ระเบียบวิชาที่สอนอยู่ในโรงเรียนนั้น และอยากจะเห็นเด็กชายสลับสุดเฉลี่ย หลานของเขาเล่าเรียนวิชาเป็นอย่างไรบ้าง เขาไปถึงโรงเรียนก็พอดีเป็นเวลา นักเรียนหยุดพัก เด็กนักเรียนกำลังเล่นกันอยู่ในสนามอย่างสนุกสนาน ที่ริมสนามด้านหนึ่งมีแม่ค้านำของกินและขนมมาขาย นักเรียนต่างก็นั่งกินเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าเอร็ดอร่อย เด็กชายสลับ สุดเฉลี่ย กินอิ่มแล้ว เหลือบมาเห็นลูกกับพี่สาวเข้าจึงยกมือไหว้ พокุ้ยกันได้สักหน่อยก็ถึงเวลาเข้าห้องเรียน นักเรียนทุกชั้นต่างเดินแถวเข้าห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนนักเรียนสตรีนั้น เรียนอยู่อีกแผนกหนึ่งต่างหาก ท่านผู้สอนได้ยินยอมให้นายเฉลิม สุดเฉลี่ย เข้าไปนั่งดูหลานของเขาเล่าเรียนในห้องเรียน ห้องเรียนนี้เหมาะดี ฝาผนังทาสีเขียวอ่อนเย็นตาดี และมีแสงสว่างส่องเข้าข้างหลังทางซ้ายมือได้สะดวก นับว่าเหมาะดี นักเรียนนั่งสงบเสียงม ตั้งใจเล่าเรียนกันอยู่อย่างเงียบงัน นายเฉลิม สุดเฉลี่ย เห็นเด็กชายสลับหลานของเขาขยันหมั่นเพียรเล่าเรียนดี ตอบคำถามก็ถูกต้องและชัดเจนดี รู้สึกยินดีมาก

ต่อจากนี้ ท่านผู้สอนได้เอื้อเฟื้อแนะนำให้เขาไปดูวิชาทำมาหากินแผนกต่างๆ มีทำนา ทำสวน ทำไร่ แผนกนี้ เขาได้เห็นนักเรียนกำลังฝึกงาน เช่น เพาะเมล็ดต่างๆ บ้างจับและทำลายแมลง ที่มากัดกินต้นไม้บ้าง และยังได้ไปดูแผนกชุดเหมือนแร่ ป่าไม้ เลี้ยงวัว หมู เป็ด ไก่ และอื่นๆ ตลอดจนถึงแผนกช่างต่างๆ เช่น ช่างแกะสลักก็ทำดลับงา ช่างทอผ้าก็ทอผ้าต่างๆ ตลอดจนผ้าโสร่ง ช่างไม้ก็ใช้กบ ลิว สวาน ไปตามชนิดของงาน ช่างเหล็กก็หัดตีเหล็กเป็นมีด เป็นเคียว เป็นฉมวก นาคู นาชมยิ่งนัก ทุกสิ่งทุกอย่างที่นายเฉลิม สุดเฉลี่ย ได้ไปพบเห็น เวลาที่นักเรียนแผนกต่างๆ แสดงให้ดูนั้น เป็นที่พอใจมาก เขานึกชมในใจว่า โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนทันสมัยแท้ ทุกๆ ห้องล้วนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง

จัดสอนวิชาทำมาหากิน ที่เหมาะสมและสะดวกแก่ท้องถิ่นของตน เมื่อเด็กเติบโตขึ้น จะได้ยึดถือเป็นหลักสำหรับทำมาหากิน อย่างทันสมัยต่อไป เมื่อชาวไทยทุกคนรู้จักทำงานตามหลักวิชา และร่วมมือกันทำด้วยความพยายาม อย่างขยันขันแข็งแล้วประเทศไทยจะมั่งคั่งเทียมหน้า ต่างประเทศ ชาวไทยทั้งหลาย ก็ารู้สึกภูมิใจทั่วหน้ากัน

เด็กนักเรียนทั้งหลาย เมื่ออ่านเรื่องนี้แล้วจะรู้สึกไว้แต่เดี๋ยวนี้ว่า เมื่อตนเรียนวิชาเบื้องต้นรู้ดีพอแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลือกเรียนวิชาทำมาหากิน ที่เหมาะสมและสะดวกแก่ตนให้ได้ และต้องตั้งใจเรียนไว้ให้รู้ดีด้วย เพื่อจะได้ยึดถือเป็นหลักสำหรับทำมาหากินเลี้ยงตนเองต่อไป จะได้เป็นกำลังแก่ตนและประเทศไทย อันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเรา

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ในวัยเด็ก” ต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
๓. อ่านทีละคน คนละวรรค

ในวัยเด็ก

ในวัยเด็กเล็กอยู่จูงรู้ว่า
เรียนวิชาขั้นต้นจนจบสิ้น
แล้วเลือกเรียนวิชาเชิงหากิน
ให้ถูกถิ่นถูกเวลาถูกทำที่
เมื่อเติบโตต่อไปในข้างหน้า
ต้องมุ่งหน้าหากินตามถิ่นที่
รู้จักทำรู้จักใช้เก็บให้ได้
ยามแก่มีเจ็บไข้ได้ใช้เอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
ซี่ฆวน	หนอนของแมลงพวกด้วงปีกแข็งที่กินปลาแห้ง เนื้อแห้ง และอาหารแห้งอื่นๆ โดยทิ้งรอยให้เห็นเป็นขุยเล็กๆ ออกมา เรียกว่า ซี่ฆวน
เสียงโขมก	โขมก : ฟุ้ง, เอ็ดอึง เช่น คุยโขมก
เสวียนหม้อ	เสวียน : ของใช้ชนิดหนึ่งทำด้วยหญ้าหวายหรือฟาง ถักหรือมัด เป็นวงกลม มักมีหู ๒ ข้าง สำหรับหิ้ว ใช้รองกันหม้อที่หุงต้ม ด้วยเตาฟืนหรือเตาถ่าน
ใบสลอด	สลอด : ชื่อไม้พุ่มชนิดหนึ่ง เมล็ดเป็นพิษ
เรือฉลอม	เรือต่อชนิดหนึ่ง คล้ายเรือกระแซง หัวท้ายงอนเรียว กลางป่อง ตัวเรือเป็นเหลี่ยม กระดานข้างเรือเป็นทาบเกล็ด นิยมใช้ตาม หัวเมืองชายทะเลแถบปากอ่าว สำหรับบรรทุกสินค้าหรือหาปลา สมัยโบราณเวลาเกิดศึกสงครามก็จะถูกเกณฑ์ไปใช้ในราชการทัพด้วย อาจติดใบหรือไม้ก็ได้
ขยาบเรือ	เครื่องกันแดดและฝนที่เลื่อนเข้าออกจากประทุนเรือได้
เขม็ดแหม่	(กระเหม็ดกระแหม่) ใช้จ่ายอย่างระมัดระวังเพราะเกรงว่าจะไม่พอใช้
ปลาตลาด	ชื่อปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง รูปร่างคล้ายปลากลาย หัว และลำตัวแบนข้างมาก ท้องเป็นสันคม ปากต่ำ สันหัวแอ่นลงเล็กน้อย ครีบหลังเด่นแต่มีขนาดเล็กเท่าๆ กันกับครีบอก ครีบท้องเล็ก ครีบก้นยาวต่อเนื่องกับครีบกาง ซึ่งเล็กและมีขอบกลม พื้นลำตัวสีขาวยหลังเทา ไม่มีจุดสีเด่นหรือลวดลายสีเข้มใดๆ ขนาดยาวเพียง ๓๕ เซนติเมตร ฉลาด หรือตอง ก็เรียก
เรือสลุบ	เรือใบเดินทะเลชนิดหนึ่งแบบชาวตะวันตก

คำศัพท์	ความหมาย
ขมิ้นเครือ	ชื่อไม้เถาหลายชนิด บางชนิดเรียก กำแพงเจ็ดชั้น
สีสวาด	สวาด : ชื่อไม้เถาเนื้อแข็งชนิดหนึ่ง ลำต้นมีหนาม ฝักมีหนาม ละเอียด เมล็ดกลม เปลือกแข็งสีเทาอมเขียว, สีเทาอมเขียว อย่างสีเมล็ดสวาด เรียกว่า สีสวาด, เรียกแมวที่มีสีเช่นนั้นว่า แมวสีสวาดว่าเป็นแมวไทยที่ชาวต่างประเทศนิยมเลี้ยงและมีราคาแพง
ปลาฉนาก	ชื่อปลาทะเลขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง เป็นปลาระดุกอ่อน มีเหงือก ๕ คู่ อยู่ใต้ส่วนหัว บริเวณปลายสุดของหัวมีแผ่นกระดูกยื่น ยาวมาก ขอบทั้ง ๒ ข้าง มีซี่กระดูกแข็งคล้ายฟันเรียงห่างกัน อย่างสม่ำเสมอข้างละ ๑ แถวโดยตลอด
ดินถ่าน	ชื่อดินชนิดหนึ่งสีเหลืองอ่อน ใช้ทำยาไทย
รำแขนง	พิธีพราหมณ์มีการถือเขนงน้ำมันตรารำถวายพระอิศวร และประน้ำมันตร (เขนง : เขาสัตว์)
เต็มสวาท	สวาท : ส่วนกายของคนและสัตว์สี่เท้า อยู่ระหว่างชายโครงกับ สันกระดูกตะโพก เป็นส่วนที่ไม่มีกระดูก
ตาลโตนด	ชื่อปาล์มชนิดหนึ่ง ใบใหญ่ ดอกแยกเพศอยู่ต่างต้น ต้นเพศผู้ ออกดอกเป็นวงคล้ายมะพร้าว ไม่มีผล ต้นเพศเมียออกดอก เป็นช่อเดี่ยวๆ ผลใหญ่กลมโตเป็นทะลาย น้ำหวานที่ออกจากวง ของต้นเพศผู้ เรียกว่า น้ำตาลสด ใช้ทำน้ำตาลได้ ตอนหัวของ ผลอ่อน เรียกว่า หัวตาล ต้มแกงกินได้ เมื่อเตี้ยยังอ่อน เรียกว่า ลอนตาล นิยมกินสดหรือกินกับน้ำเชื่อม เนื้อในตาลอ่อนที่เฉาะ ออกมาจากเต้า เรียกว่า ตาลเฉาะ จาวที่เกิดจากเมล็ดแก่ ที่งอกแล้วเรียกว่า จาวตาล เชื่อมกินได้
เรือขนาน	เรือที่ผูกหรือตรึงติดเรียงคู่กันสำหรับข้ามฟาก, เรือที่จอดเทียบท่า สำหรับรับเสด็จขึ้นจากเรือพระที่นั่ง, เรือที่ใช้ในการทำสังฆกรรม ในน่านน้ำซึ่งจอดขนานไปกับลำน้ำให้ห่างจากฝั่งกว่าชั้วกน้ำสาต

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ คำอักษรสูงนำที่ประสมกับสระแม่ ก กา บางตัว เมื่อมีตัวสะกดจะเปลี่ยนรูป ลดรูป ดังนี้

๑) คำที่ประสมกับสระ -ะ เมื่อมีตัวสะกดจะเปลี่ยนรูปเป็น ั (ไม่หันอากาศ) ตัวอย่างเช่น

สระ มีตัวสะกดแม่ก แม่กด แม่กบ เปลี่ยนรูปเป็น สลัก สลัก สลัก

๒) คำที่ประสมกับสระ -ะ เมื่อมีตัวสะกดจะเปลี่ยนรูปสระอะเป็น ิ (ไม่ไต่คู้) ตัวอย่างเช่น

สระ มีตัวสะกดแม่ก แม่กน แม่กม เปลี่ยนรูปเป็น เขมิง เขมิง เขมิง

๓) คำที่ประสมกับสระ -ะ เมื่อมีตัวสะกดจะลดรูป (ไม่มีรูป) ตัวอย่างเช่น

โงะ มีตัวสะกดแม่ก แม่กน แม่กม เปลี่ยนรูปเป็น ฉง ฉง ฉง

๔) คำที่ประสมกับสระ -ัว เมื่อมีตัวสะกด ั (ไม่หันอากาศ) จะหายไป ตัวอย่างเช่น

สลัว มีตัวสะกดแม่เกย แม่ก แม่กด เปลี่ยนรูปเป็น สลวย สลวย สลวย

๕) คำที่ประสมกับสระ -อ เมื่อมีตัวสะกดจะเปลี่ยนรูปเป็น ๒ ลักษณะ คือ

- ตัว อ เปลี่ยนเป็นสระ ิ ตัวอย่างเช่น

เกลอ มีตัวสะกดแม่ก แม่กน แม่กม แม่เกว แม่ก แม่กด แม่กบ เปลี่ยนรูปเป็น เกลิง เกลิน เกลิม เกลิว เกลิก เกลิด เกลิบ

- ตัว อ หายไป ตัวอย่างเช่น

เขนอ มีตัวสะกดแม่เกย เปลี่ยนรูปเป็น เขนย

๔.๒ การสอนอ่านคำในแบบฝึกหัดแต่ละคำ ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงความหมายและการนำคำไปใช้แต่งประโยค สำหรับเรื่อง “โรงเรียนสมัยนี้” และ “ในวัยเด็ก” เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจให้นักเรียนจับใจความสำคัญหรือข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง

๔.๓ การสอนอ่านเรื่อง “ในวัยเด็ก” ควรสอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องฉันทลักษณ์เพิ่มเติม

บทที่ ๒๑

๑. เนื้อหา

๑.๑ พยัญชนะที่ใช้กล้ำกับ ร ล หรือ ว

๑) การอ่านออกเสียงพยัญชนะที่ใช้กล้ำ ร ล ว (กร- กล- กว- ตร- พร- ปล- ขร- ขล- ขว- ผล- คร- คล- คว- พร- พล-) ไม่มีตัวสะกด

๒) การประสมพยัญชนะที่ใช้กล้ำกับ ร ล ว (กร- กล- กว- ตร- พร- ปล- ขร- ขล- ขว- ผล- คร- คล- คว- พร- พล-) ไม่มีตัวสะกด กับสระ -ะ -า -ิ -ู -ัว -เ -อ -ำ -ไ -เ -า

๑.๒ การผันคำที่มีพยัญชนะกล้ำกับ ร ล หรือ ว (กร- กล- กว- ตร- พร- ปล- ขร- ขล- ขว- ผล- คร- คล- คว- พร- พล-) ไม่มีตัวสะกด

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ การอ่านออกเสียงพยัญชนะที่ใช้กล้ำ ร ล หรือ ว ให้ออกเสียงพยัญชนะต้นทั้งสอง กล้ำเป็นเสียงเดียวกัน

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะที่ใช้กล้ำ ร ล หรือ ว โดยให้ออกเสียงพยัญชนะต้นทั้งสองกล้ำเป็นเสียงเดียวกัน

พยัญชนะที่ใช้กล้ำ ร	พยัญชนะที่ใช้กล้ำ ล	พยัญชนะที่ใช้กล้ำ ว
กร อ่านว่า กรอ	กล อ่านว่า กลอ	กว อ่านว่า กวอ
ตร อ่านว่า ตรอ	ปล อ่านว่า ปลอ	ขว อ่านว่า ขวอ
ปร อ่านว่า ปรอ	ขล อ่านว่า ขลอ	คว อ่านว่า ควอ
ขร อ่านว่า ขรอ	ผล อ่านว่า ผลอ	
คร อ่านว่า ครอ		
พร อ่านว่า พรอ		

๒.๒ การอ่านคำที่มีพยัญชนะกล้ำกับ ร ล หรือ ว ไม่มีตัวสะกด กับ สระ ะ -า
 ะ ุ ู ัว -ำ -เ -า ให้ฝึกอ่านสะกดคำและอ่านเป็นคำ และเปรียบเทียบเสียงกับคำที่ไม่ได้
 ควบกล้ำ

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่อไปนี้

๑. ให้อ่านจากข้างบนลงมาข้างล่าง
๒. ให้อ่านจากซ้ายไปขวา

อ่านจากซ้ายไปขวา

		ะ	-า	ี	ู	ัว	-เอ	-ำ	-เ	-า
อ่านจาก ข้างบน ลงมา ข้างล่าง	อักษรกลาง									
	ก	กะ	กา	กี	กู	กัว	เกอ	กำ	ไก	เกา
	กร-	กระ	กรา	กรี	กรู	กรัว	เกรอ	กรำ	ไกร	เกรา
	ตร-	ตระ	ตรา	ตรี	ตรู	ตรัว	เตรอ	ตรำ	ไตร	เตรา
	ปร-	ประ	ปรา	ปรี	ปรู	ปรัว	เปรอ	ปรำ	ไปร	เปรา
	กล-	กละ	กลา	กลี	กลู	กลัว	เกลอ	กลำ	ไกล	เกลา
	ปล-	ปละ	ปลา	ปลี	ปลู	ปลัว	เปลอ	ปลำ	ไปล	เปลา
	อักษรสูง									
	ข	ชะ	ขา	ชี	ชู	ขัว	เขอ	ขำ	ไข	खा
	ขร-	ขระ	ขรา	ขรี	ขรู	ขรัว	เขรอ	ขรำ	ไขร	เขรา
อักษรต่ำ	ขล-	ขละ	ขลา	ขลี	ขลู	ขลัว	xelอ	ขลำ	ไขล	খেলা
	ผล-	ผละ	ผลา	ผลี	ผลู	ผลัว	เพลอ	ผลำ	ไพล	খেলা
	ขว-	ขวะ	ขวา	ขวี	ขวู	ขวัว	เขวอ	ขวำ	ไขว	খেয়া
	ค	คะ	คา	คี	คู	คัว	เคอ	คำ	ไค	কা
	คร-	กระ	ครา	ครี	ครู	ครัว	เครอ	ครำ	ไคร	করা
	พร-	พระ	ปรา	พรี	พรู	พรวัว	เพร่อ	พรำ	ไพร	পেরা
อักษรต่ำ	คล-	คละ	คลา	คลี	คลู	คลัว	เคลอ	คลำ	ไคล	কলা

ตัวอย่างการอ่าน

การอ่านจากข้างบนลงมาข้างล่าง

กะ กระ ตระ ประ กละ ปละ

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

กะ	อ่านสะกดคำว่า	กอ - อะ - กะ	อ่านว่า	กะ
กระ	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - อะ - กระ	อ่านว่า	กระ
ตระ	อ่านสะกดคำว่า	ตอ - รอ - อะ - ตระ	อ่านว่า	ตระ
ประ	อ่านสะกดคำว่า	ปอ - รอ - อะ - ประ	อ่านว่า	ประ
กละ	อ่านสะกดคำว่า	กอ - ลอ - อะ - กละ	อ่านว่า	กละ
ปละ	อ่านสะกดคำว่า	ปอ - ลอ - อะ - ปละ	อ่านว่า	ปละ

การอ่านจากซ้ายไปขวา

กระ กรา กรี กรู กรัว เกรอ กรำ ไกร เกรา

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

กระ	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - อะ - กระ	อ่านว่า	กระ
กรา	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - อา - กรา	อ่านว่า	กรา
กรี	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - อี - กรี	อ่านว่า	กรี
กรู	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - อุ - กรู	อ่านว่า	กรู
กรัว	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - อัว - กรัว	อ่านว่า	กรัว
เกรอ	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - เออ - เกรอ	อ่านว่า	เกรอ
กรำ	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - อำ - กรำ	อ่านว่า	กรำ
ไกร	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - ไอ - ไกร	อ่านว่า	ไกร
เกรา	อ่านสะกดคำว่า	กอ - รอ - เอา - เกรา	อ่านว่า	เกรา

๒.๓ การอ่านผันวรรณยุกต์คำที่มีพยัญชนะอักษรกลางกล้ำกับ ร ล หรือ ว
ให้ฝึกอ่านเป็นคำโดยเปรียบเทียบเสียงกับคำที่ไม่ได้ควบกล้ำ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านผันเสียงวรรณยุกต์คำอักษรกลางต่อไปนี้

อักษรกลาง

	ˊ	ˊˊ	ˋˊ	ˋ
กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
กรา	กร่า	กร้า	กร๊า	กร๋า
กลา	กล่า	กล้า	กล๊า	กล๋า
กวา	กว่า	กว้า	กว๊า	กว๋า
กลี	กลี๊	กลี๋	กลี๋	กลี๋
ตรู	ตรู๋	ตรู๋	ตรู๋	ตรู๋
เตร	เตร่	เตร๊	เตร๊	เตร๊
แปร	แปร่	แปร๊	แปร๊	แปร๊
โกล	โกล่	โกล๊	โกล๊	โกล๊
กลอ	กล่อ	กล๊อ	กล๊อ	กล๊อ
กลัว	กลัว๊	กลัว๋	กลัว๋	กลัว๋
เกลีย	เกลีย	เกลีย	เกลีย	เกลีย
เกลือ	เกลือ	เกลือ	เกลือ	เกลือ
เกร่อ	เกร่อ	เกรื่อ	เกรื่อ	เกรื่อ
ไกล	ไกล่	ไกล๊	ไกล๊	ไกล๊
เปลา	เปลา	เปล้า	เปล้า	เปล้า
กลำ	กลำ	กลำ	กลำ	กลำ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกผันวรรณยุกต์คำอักษรสูงต่อไปนี้

อักษรสูง

	ˊ	ˋ
ขา	ข่า	ข้า
ขรา	ขร่า	ขร้า
ขลา	ขล่า	ขล้า
ขวา	ขว่า	ขว้า
ผลี	ผลี้	ผลั้
ขรู	ขรุ้	ขรู้
เขร	เขร์	เขร้
แพร่	แพร่	แพร่
โผล	โผล่	โผลั้
ขลอ	ขล่อ	ขลั้อ
ขลัว	ขลัว	ขลั้ว
เขลีย	เขลีย	เขลีย
เขลือ	เขลือ	เขลือ
เขร่อ	เขร่อ	เขร้อ
ไขว	ไขว่	ไขว้
เขลา	เขล่า	เขล้า
ขล้า	ขล้า	ขล้า

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านผันเสียงวรรณยุกต์คำอักษรต่อไปนี้

อักษรต่ำ

	ˊ	ˋ
คา	ค่า	ค้ำ
ครา	คร่า	คร้า
คลา	คล่า	คล้า
ควา	คว่า	คว้า
คลี	คลี่	คลี้
ครู	ครู๋	ครู๊
เคร	เคร่	เคร็
แพร	แพร์	แพรั
โคล	โคล่	โคลั
คลอ	คล่อ	คล้อ
พลัว	พลั่ว	พลู๊
เพลีย	เพลี่ย	เพลี้ย
เคลือ	เคลื่อ	เคลื้อ
เครอ	เคร่อ	เครื้อ
ไค	ไคร่	ไครั
เคลา	เคล่า	เคล้า
คล้า	คล้ำ	คล๊า

๒.๔ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละคำ
๓. อ่านทีละคน

ตีเกราะ	ใจกล้า	ไกล่เกลี่ย	ตะกร้อ	ตะกร้า
มะเกลือ	คละก้น	กล้าหาญ	ประดาน้ำ	คำแปล
ห้วป्ली	ไกวเปล	ห้วเปราะ	รถดับเพลิง	มวยปล้ำ
น้ำคร่ำ	ผ้าไตร	เข้าตรู่	ประดู่	ตะไคร้
ปลอดภัย	ใบขลุ่	แก้วเกลบ	กระดาษ	ขวัญข้าว
ชะคราม	ครึกครื้น	คลั่งโคลง	ความขำ	ไหว้พระ
ผ้าแพร	แคล่วคล่อง	พลับพลึง	เครื่องเคลือบ	พุดเพราะ
มีดพรำ	ข้าพลุ	แดงกวา	ต้นคว่ำ	ตริกตรอง
ตะไคร้น้ำ	ฝนพรำ	กะหล่ำปลี	พลับพลา	กุ่มพลา
แพร่หลาย	ผกากรอง	พรำสอน	สานครุ	ใคร่ครวญ
จากพราก	บินไขว่	นกเป่ล้า	กินป्ली	พรานป่า
ตระเตรียม	ยิงกวาง	กลางดง	กระบือ	

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “นายกกล้า ใจกล้า ดื้ออย่างไร” แล้วบอกใจความสำคัญหรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

นายกกล้า ใจกล้า ดื้ออย่างไร

นายกกล้า ใจกล้า ทำมาหากินในทางทำไร่ ไร่ของแกมีเปราะ ขิง ข่า ตะไคร้ พริก แพง แตงกวา กะหล่ำปลี และผักอื่นๆ อีกหลายอย่าง แกเป็นคนขยันขันแข็ง รู้จักค้นคว้าหาข้อที่น่ารู้ในเรื่องทำไร่ตามหลักวิชา เอาใจใส่บำรุงไร่มาก หมั่นรดน้ำ ถากถาง ใส่ปุ๋ย และคอยระวังจับหนอน ตัวเพรียว ไม่ให้แมงกัดกินผักของแก ผักของแกจึงงอกงามดี น่าดู น่าชมแท้ๆ

พอเวลาเข้าฤดู ถึงแม้ฝนจะตกพริ้วๆ และหนทางจะเฉอะแฉะ แกก็ทนตรำฝน ไม่กลัวเปรอะเปื้อน หาบผักต่างๆ เตรีไปเที่ยวขายตามตลาด แกเป็นคนใจดี หน้าที่ยิ้มแย้ม อยู่เสมอ วาจก็อ่อนหวาน ฟังเพราะจับใจ และไม่มีใครพูดพรั้งเพรื่อ

ถ้าแกมีเวลาว่าง ใครเผลอหน้าเข้าไปดูใกล้ๆ ประตูล้วนๆ จะเห็นแกนั่งอยู่บนเก้าอี้ สานกระจาด ตะกร้า เป็นต้น ด้วยฝีมืออันละเอียดเรียบร้อย น่าดู น่าใช้ ถ้ามีเหลือมาก ก็ส่งไปขายที่ตลาด ใครๆ ก็พอใจอุดหนุนแก

ในเรื่องของแกแม้แต่ครว้ ก็ดูสะอาดดี ถ้วยชามวางคว่ำ เป็นระเบียบเรียบร้อย ตุ่มน้ำก็ไม่มีตะไคร่น้ำจับ จนกระทั่ง กะปิ น้ำปลา หัวหอม หัวกระเทียม นางโป่ง ใจกล้า เมียของแกก็หมั่นเอาออกผึ่งแดดบ่อยๆ เพื่อมิให้เป็น **ขมวน**

แกชอบใส่เสื้อผ้า ที่ทำขึ้นจำหน่ายในประเทศไทย เพื่อบำรุงสินค้าในบ้านเมืองของตน แพรและไหมถึงแม้มีแพรหลายก็ตาม แต่แกไม่ใคร่ชอบใช้ เพราะมีราคาแพงเกินไป สรุ่ยสุร่าย เสียเงินในสิ่งที่ไม่จำเป็น

ตามเรื่องที่ได้อ่านมานี้ นักเรียนคงรู้ได้แล้วว่านายกกล้า ใจกล้า ขยันขันแข็งอย่างไร มีกิจวิาาจาเป็นอย่างไร เรือนของแกจนกระทั่งครัวสะอาดอย่างไร และแกรู้จักประหยัดใช้เสื้อผ้าอย่างไร ข้อเหล่านี้นักเรียนทุกคนคงตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า ของแกดีทั้งหมด และเป็นสิ่งที่น่าจดจำกระทำตามแกทั้งสิ้นด้วย ถ้าชาวไทยเราทุกคน ต่างรู้สึกสำนึกถึงหน้าที่อันดีงามเช่นนี้แล้ว ประเทศไทยเราก็จะมั่งคั่งและรุ่งเรืองทัดเทียมบ่าไหล่

เมืองไทย	ใหญ่อุดม
ดินดีสม	เป็นนาสวน
เพื่อนรัก	เราชักชวน
ร่วมช่วยกัน	มุ่งหมั่นทำ
วิชา	ต้องหาไว้
เป็นหลักได้	ใช้ช่วยนำ
ให้รู้	ลู่ทางจำ
ค้นคว้าไป	ให้มากมาย
ช่วยกัน	อย่างขันแข็ง
ด้วยลำแข้ง	และร่างกาย
ทำไป	ไม่เสียดาย
เมื่อจบเห่จื่อ	เมื่อทำงาน
ดังนี้	มั่งมีแท้
ร่มเย็นแน่	หาไหนปาน
โลกเขา	คงเล่าขาน
ถิ่นไทยนี้	ดั่งามเอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
ขมวน	หนอนชนิดหนึ่งมักเกิดในซากที่เก็บไว้นานๆ เช่น ปลาย่าง อาหารแห้งอื่นๆ
แก้วเกลบ	- ตะกรัน เกิดจากแก้วเกลบที่แข็ง มีสีขาว ลอยน้ำได้, ชื่อหินอ่อน สีขาวใสใช้ทำยา - แก้ว ๗ ประการ ๑. สุวรรณ ๒. ทิรัญ ๓. มุกดาหาร ๔. มณี ๕. ไพฑูรย์ ๖. วิเชียร ๗. ประพาฬ
คลั่งโคลง	ชื่อนกชนิดหนึ่งขนาดนกเอี้ยง บางทีเรียกกิ้งโครง

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง
ทัดเทียม, เท่าเทียม	ทันเทียม
ส่งเสริมสินค้า, สนับสนุนสินค้า	บำรุงสินค้า

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ คำศัพท์ที่เป็นคำยาก ไม่มีใช้ในท้องถิ่น ครูควรอธิบายคำศัพท์เหล่านั้นเพิ่มเติม

๔.๒ การฝึกหัดอ่าน หัดผันวรรณยุกต์ การประสมอักษรสามหมู่กับสระ จะพบกับคำที่ไม่มีมีความหมายหลายๆ คำ ครูไม่จำเป็นต้องสอนให้รู้ความหมาย แต่เน้นให้รู้จักการประสมอักษร

๔.๓ การสอนอ่านคำในแบบฝึกหัดแต่ละคำ การสอนคำที่เข้าใจยาก ควรยกตัวอย่างการใช้คำโดยการพูดหรือเขียนเป็นประโยคให้นักเรียนเข้าใจคำมากขึ้น

บทที่ ๒๒

๑. เนื้อหา

๑.๑ พยัญชนะที่ใช้กล้ำกับ ร ล หรือ ว

๑) การอ่านออกเสียงพยัญชนะที่ใช้กล้ำ ร ล ว (กร- กล- กว- ตร- พร- ปล- ขร- ขล- ขว- ผล- คร- คล- คว- พร- พล-) มีตัวสะกด

๒) การประสมพยัญชนะที่ใช้กล้ำกับ ร ล ว (กร- กล- กว- ตร- พร- ปล- ขร- ขล- ขว- ผล- คร- คล- คว- พร- พล-) มีตัวสะกด

๑.๒ การผันพยัญชนะที่ใช้กล้ำกับ ร ล หรือ ว (กร- กล- กว- ตร- พร- ปล- ขร- ขล- ขว- ผล- คร- คล- คว- พร- พล-) มีตัวสะกด

๑.๓ อักษรควบไม่แท้

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ให้ความรู้เรื่องการผันอักษรสามหมู่ เรื่อง พยัญชนะที่ใช้ควบกล้ำกับ ร ล หรือ ว และมีตัวสะกด โดยใช้อักษรสามหมู่

อักษรกลาง

อักษรกลาง มี ๙ ตัว ได้แก่ ก จ ด ต ฎ ฏ บ ป อ

อักษรกลางที่มีพยัญชนะต้นควบ ร ล ว ผันได้ครบ ๕ เสียง ฟันเสียงเป็นเสียงสามัญ รูปและเสียงวรรณยุกต์ตรงกัน

อักษรสูง

อักษรสูง มี ๑๑ ตัว ได้แก่ ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ช ส ห

อักษรสูงที่มีพยัญชนะต้นควบ ร ล ว ผันได้ครบ ๓ เสียง ฟันเสียงเป็นเสียงจัตวา รูปและเสียงวรรณยุกต์ตรงกัน

อักษรต่ำ

อักษรต่ำ มี ๒๔ ตัว ได้แก่ ค ฅ ฆ ง ช ฌ ญ ฑ ฒ ท ฒ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว พ ฮ

อักษรต่ำที่มีพยัญชนะต้นควบ ร ล ว ผันได้ครบ ๓ เสียง ฟันเสียงเป็นเสียงสามัญ รูปและเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกัน

๒.๒ การอ่านคำที่มีพยัญชนะกล้ำกับ ร ล ว มีตัวสะกด ให้ฝึกอ่านสะกดคำ และอ่านเป็นคำ

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่อไปนี้

๑. ให้อ่านจากข้างบนลงมาข้างล่าง

๒. ให้อ่านจากซ้ายไปขวา

		อ่านจากซ้ายไปขวา							
		ง	น	ม	ย	ว	ก	ด	บ
อ่านจาก ข้างบน ลงมา ข้างล่าง	กระ	กรัง	กรัน	กรัม	กรัย	-	กรัก	กรัด	กรับ
	กรา	กราบ	กราน	กราม	กราย	กราว	กราก	กราด	กราบ
	กรี	กริง	กริน	กริม	กรีย	กริว	กริก	กริด	กริบ
	ครี	คริง	คริน	คริม	ครีย	คริว	คริก	คริด	คริบ
	ตริ	ตริง	ตริน	ตริม	ตริย	ตริว	ตริก	ตริด	ตริบ
	ครี	คริง	คริน	คริม	ครีย	คริว	คริก	คริด	คริบ
	ผลุ	ผลุง	ผลุน	ผลุม	ผลุย	ผลูว	ผลูก	ผลุด	ผลุบ
	ปลู	ปลุง	ปลุน	ปลุม	ปลุย	ปลูว	ปลูก	ปลุด	ปลุบ
	เพล	เพลง	เพลน	เพลม	เพลย	เพลว	เพลก	เพลด	เพลบ
	แปล	แปลง	แปลน	แปลม	แปลย	แปลว	แปลก	แปลด	แปลบ
	โกระ	กรง	กรน	กรม	กรย	กรว	กรก	กรด	กรบ
	คลอ	คลอง	คลอน	คลอม	คลอย	คลอว	คลอก	คลอด	คลอบ
	พรว	พรวง	พรวน	พรวม	พรวย	-	พรวก	พรวด	พรวบ
	เกรีย	เกรียง	เกรียน	เกรียม	เกรียย	เกรียว	เกรียก	เกรียด	เกรียบ

ตัวอย่างการอ่าน

การอ่านจากข้างบนลงมาข้างล่าง

กริ่ง กราง กริ่ง

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

กริ่ง อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อะ - งอ - กริ่ง อ่านว่า กริ่ง

กราง อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อา - งอ - กราง อ่านว่า กราง

กริ่ง อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อิ - งอ - กริ่ง อ่านว่า กริ่ง

การอ่านจากซ้ายไปขวา

กริ่ง กริ่น กรีม กรีย กรีก กรัด กรับ

ตัวอย่างการอ่านสะกดคำ

กริ่ง อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อะ - งอ - กริ่ง อ่านว่า กริ่ง

กริ่น อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อะ - นอ - กริ่น อ่านว่า กริ่น

กรีม อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อะ - มอ - กรีม อ่านว่า กรีม

กรีย อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อะ - ยอ - กรีย อ่านว่า กรีย

กรีก อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อะ - กอ - กรีก อ่านว่า กรีก

กรัด อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อะ - ดอ - กรัด อ่านว่า กรัด

กรับ อ่านสะกดคำว่า กอ - รอ - อะ - บอ - กรับ อ่านว่า กรับ

๒.๓ การผันวรรณยุกต์คำที่มีอักษรกลางควบกล้ำกับ ร ล หรือ ว ให้ฝึกอ่าน
เป็นคำ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

อักษรกลาง

	ิ	ุ	ู	+
กัน	กัน	กัน	กัน	กัน
กลั่น	กลั่น	กลั่น	กลั่น	กลั่น
กว้าง	กว้าง	กว้าง	กว้าง	กว้าง
กราว	กร่าว	กร้าว	กร้าว	กร้าว
กลิ้ง	กลิ้ง	กลิ้ง	กลิ้ง	กลิ้ง
กริ่ง	กริ่ง	กริ่ง	กริ่ง	กริ่ง
กลืน	กลืน	กลืน	กลืน	กลืน
กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม
เปล่ง	เปล่ง	เปล่ง	เปล่ง	เปล่ง
แกล่น	แกล่น	แกล่น	แกล่น	แกล่น
กล่น	กล่น	กล่น	กล่น	กล่น
โกร่ง	โกร่ง	โกร่ง	โกร่ง	โกร่ง
กลอง	กลอง	กลอง	กลอง	กลอง
กล้วย	กล้วย	กล้วย	กล้วย	กล้วย
เปรี้ยว	เปรี้ยว	เปรี้ยว	เปรี้ยว	เปรี้ยว
เกลื่อน	เกลื่อน	เกลื่อน	เกลื่อน	เกลื่อน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกผันวรรณยุกต์คำอักษรสูงต่อไปนี้

อักษรสูง

,		
๗		
ขึ้น	ขึ้น	ขึ้น
ขลั่น	ขลั่น	ขลั่น
ขวาง	ขว่าง	ขว่าง
ขราว	ขร้าว	ขร้าว
ขลึง	ขลึง	ขลึง
ขลิ่ง	ขลิ่ง	ขลิ่ง
ขลื่น	ขลื่น	ขลื่น
ขลุ่ย	ขลุ่ย	ขลุ่ย
เขลง	เขลง	เขล้ง
แขวน	แขวน	แขวัน
ขลน	ขล่น	ขลั่น
โขรง	โขร้ง	โขร้ง
ขลอง	ขล่อง	ขล้อง
ขลอย	ขล่อย	ขล้อย
เขรียว	เขรียว	เขรียว
เขลิ้น	เขลิ้น	เขลิ้น

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกผันวรรณยุกต์คำอักษรต่ำต่อไปนี้

อักษรต่ำ

	ิ	ุ
คั่น	คั่น	คั่น
ครั้น	ครั้น	ครั้น
ควาง	คว่าง	คว้าง
คราว	คร่าว	คร้าว
คลึง	คลิ่ง	คลึง
ครึ่ง	ครึ่ง	ครึ่ง
คลิ่น	คลิ่น	คลิ่น
คลุม	คลุ่ม	คลุ้ม
เคลน	เคล่น	เคล้น
แคลน	แคล่น	แคล้น
คลน	คล่น	คลั่น
โครง	โคร่ง	โคร้ง
คลอง	คล่อง	คล่อง
คลอย	คล่อย	คล้อย
เพรียว	เพรียว	เพรี้ยว
เคลือน	เคลื่อน	เคลื้อน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๔

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนตามคำบอกต่อไปนี้

๑. มะขวิด	๒. กว้างขวาง
๓. ดำขวาน	๔. แขนงเลื้อย
๕. สระน้ำ	๖. ตระเตรียม
๗. เพลิดเพลิน	๘. มะพลับ
๙. ปลุกพริก	๑๐. กลางวัน
๑๑. พลบค่ำ	๑๒. กราบพระ
๑๓. กลีบบัว	๑๔. พรวนดิน
๑๕. ครอบครัว	

กราบพระ

๒.๔ คำควบไม่แท้มี ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑) พยัญชนะควบที่ออกเสียงเฉพาะตัวหน้า ได้แก่ คำที่ควบด้วย ร แต่ไม่อ่านออกเสียง ร เช่น

จริง	อ่านว่า	จิง
สร้าง	อ่านว่า	ส้าง
ไซ้	อ่านว่า	ไ้

๒) พยัญชนะควบที่ออกเสียงเป็นเสียงอื่น ได้แก่ ทร ออกเสียง เป็น ซ เช่น

ทรง	อ่านว่า	ซง
ทราย	อ่านว่า	ซาย

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านคำควบไม่แท้ต่อไปนี้

๑. สระ	๒. ไซ้
๓. สร้าง	๔. ส้าง
๕. สร้อย	๖. จริง
๗. อินทรี	๘. ไทร
๙. ทรง	๑๐. ทราย
๑๑. ทรุดโทรม	๑๒. แทรก

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำควบกล้ำไม่แท้ที่นักเรียนเคยใช้ในชีวิตประจำวัน และช่วยกันนำคำเหล่านั้นมาแต่งประโยคปากเปล่า

๒.๕ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละคำ
๓. อ่านทีละคน

กลมเกลียว	แกลัวกล้ำ	ลัมเกลี้ยง	มะกรูด	เกรงกลัว	อดกลั้น
แปรงฟัน	เปลวไฟ	ปลิวไป	ปลายข้าว	มะขวิด	กว้างขวาง
ด้ามขวาน	แขวนเสื้อ	สรองน้ำ	เป่าขลุ่ย	ห้ามปราม	ข้าวเปลือก
ปากตรอก	ชื่อตรง	ตระเตรียม	ตริกตรอง	ร้องเพลง	พร้อมเพรียง
เพลิดเพลิน	ปลูกพริก	มะพร้าว	มะพลับ	หล่นผล็อย	ผลัดผ้า
ครีบลำ	มะปราง	กลางวัน	วงกลม	ว่ากล่าว	ด้ายกลุ่ม
กราบพระ	ข้าวเกรียบ	ไล่กรอก	กรงนก	กรองน้ำ	คราดนา
ปลากลาย	กลีบบัว	เครื่องบิน	ครกหิน	พรวนดิน	ความดี
พุ่มนี้	ชีโครง	พลบค่ำ	หอยแครง	ชุดคลอง	คล่องแคล่ว
ตัวครั้ง	คล้ายคลึง	ครอบครว	ว้าวควาย	กวักมือ	ปกครอง
คราวหลัง	ครั้งแรก	กวาดเรือน	คลองใหญ่	แพร่หลาย	ครัวไฟ
กรวดทราย	นกกวัก	ครึ่งซีก	กลุ้มใจ	ต้นกล้วย	นกคลั่งโคลง
เข้ากรุง	กระทรวง	โครงกระดูก	เพาะปลูก	ทำจริง	

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ครอบครัวที่ดี” แล้วบอกใจความสำคัญ หรือข้อคิดจาก

ครอบครัวที่ดี

ครอบครัวที่ดี ถ้าจะเปรียบก็เหมือนกับต้นไม้ที่สูงตระหง่านแผ่กิ่งก้านออกไปโดยรอบ มีใบแน่นหนา ร่มครึ้ม งดงาม เป็นที่อาศัยจับเกาะของฝูงนกทั้งหลาย หมายความว่า ผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่ดีนั้น ย่อมจะได้รับความร่มเย็น มีความผาสุกทั่วหน้ากันทุกคน แต่ที่จะให้เป็นไป ตามที่ว่านี้ได้ ก็ด้วยคนทั้งหลายในครอบครัว ต่างรู้จักหน้าที่ของตนและต่างทำหน้าที่ของตน มิให้ผิดพลาดบกพร่อง ดังจะนามากล่าวย่อๆ ต่อไปนี้

พ่อบ้านเป็นหัวหน้าของครอบครัว ต้องทำตัวให้คนในครอบครัวรักใคร่นับถือ เหมือนกับลูกรักพ่อ คือต้องมีใจคอเยือกเย็น กว้างขวาง ไม่ตระหนี่ เหนียวแน่น ใจหนักแน่น ใจดี ไม่เกรี้ยวกราด ใจแน่วแน่ไม่โลเล มีความเที่ยงตรง ซื่อสัตย์ ทำอะไรทำจริง ไม่เหลวไหล ปลิ้นปล้อน กลับกลอก เอาความจริงไม่ได้ มีไหวพริบ ตรិตรองรอบคอบ คอยระวังดูแล ไม่ให้มีอะไรบกพร่อง ไม่หุเบา ไม่เชื่อคำสอพลอพล่อยๆ ของใครง่ายๆ และต้องรู้สึกอยู่เสมอว่า ตนเป็นกำลังของครอบครัว หลักที่ดีที่สุดก็คือ ทำตัวให้เป็นแบบอย่างอันดีงามของคนในปกครอง เพื่อเขาจะได้นับถือและกระทำตามด้วยความจงรักภักดี

ส่วนแม่บ้านนั้น ต้องทำตัวให้คนในครอบครัวรักใคร่นับถือเหมือนกับลูกรักแม่ นอกจากมีใจคอเหมือนกับพ่อบ้านดังกล่าวแล้ว ยังต้องเป็นผู้ดูแลงานต่างๆ ในเหย้าเรือน ให้เรียบร้อย รู้จักประหยัด ใช้จ่ายให้พอเหมาะ รู้จักเก็บเล็กประสมน้อยเหมือนกับปลวก ที่ทำรังต้องคอยอบรมกล่อมเกลาลูกให้เป็นผู้มีกำลังแข็งแรง มีความรู้เฉลียวฉลาด และเป็นคนดี สอนลูกให้รู้จักรักครอบครัวและรักชาติบ้านเมือง ให้ระลึกถึงความดีของผู้ที่ได้ช่วยชาติบ้านเมือง ซึ่งล่วงลับไปแล้ว แต่ความดียังมิได้ลับตามไป แล้วพยายามทำความดีให้เหมือนท่านเหล่านั้น นอกจากนั้นอย่ารักลูกโดยพะนอ อย่าปล่อยตามใจลูกมากเกินไป หรือเกรี้ยวกราดขัดใจลูกจนเกินไป เพราะจะทำให้ลูกเหลิงหรือเซื่องซึมอ่อนแอไป

ส่วนเด็กๆ นั้นเล่า ต้องทำตนให้เป็นที่น่ารักน่าเอ็นดูของพ่อแม่ และคนอื่นๆ ต้องมีกิริยาจาเริญเรียบร้อย อ่อนโยน รู้จักนบน้อมกราบไหว้ ไม่ข้ามกรายหรือยื่นคำหวัใดๆ ไม่เถียงพ่อแม่ ไม่กล่าวคำหยาบ ต้องซื่อตรง ตรงต่อเวลา จริงต่องาน ต้องใจดี รักเพื่อนฝูง ไม่เอาไรต์เอาเปรียบ หรือแก่งแย่งชิงดีกัน ไม่แก่งแย่งหรือเล่นรังแกเพื่อน ต้องรู้จักระลึกถึง ความดีของพ่อแม่ ที่มีแก่ตนและผู้ที่ได้ทำความดีแก่ประเทศไทยอย่างสูง และหาทาง ตอบแทนความดีของท่านด้วย ต้องเป็นคนว่าง่ายสอนง่าย เชื่อฟังและทำตามคำสั่งสอน ของพ่อแม่อย่างเคร่งครัด ไม่ดื้อด้น ต้องขยันหมั่นอ่านหนังสือ เพื่ออบรมตนให้เป็นคนฉลาด และเต็มใจช่วยเหลือพ่อแม่ทุกคำเข้า ไม่**ทอดธุระ** ไม่เล่นคลุกคลีกับเด็กเกเรเสเพล เพราะจะพาตัวไปสู่ความชั่ว ต้องรู้จักค่าของเงิน ว่าเงินทองที่พ่อแม่หามาได้นั้น ไม่ใช่ ได้มาง่ายๆ เลย ได้มาโดยยากลำบากและเหนื่อยอาบเหงื่อต่างน้ำทีเดียว จึงต้อง ประหยัดใช้ ตลอดจนรู้จักรักและถนอมเครื่องใช้สอยต่างๆ ไม่ให้หมดเปลืองไปในสิ่ง ที่ไม่จำเป็น เงินที่พ่อแม่ให้ไปซื้อของรับประทานที่โรงเรียน ควรจะแบ่งเก็บฝากคลังออมสิน ไว้วันละเล็กละน้อยทุกๆ วัน เพื่ออบรมตนให้เป็นคนรู้จักเก็บหอมรอมริบ

นักเรียนทั้งหลาย ฟังจดจำไว้ว่า เมื่อตนยังเด็กอยู่ ต้องทำตามเยี่ยงอย่าง ของลูกหลานที่ดีก่อน ครั้นเติบโตขึ้น เมื่อจะเป็นพ่อบ้านหรือแม่บ้านต่อไปแล้ว จึงค่อยทำ ตามเยี่ยงอย่างของพ่อบ้านแม่บ้านที่ดีต่อไป ถ้าชาวไทยเรารู้รักตัวเช่นนี้แล้ว ไทยทั้งชาติ จะเข้มแข็ง ไม่มีชาติใดกล้ามาข่มเหงได้เลย

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ครอบครัวดี” ต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
๓. อ่านทีละคน คนละวรรค

ครอบครัวดี

ครอบครัวดีมีสง่าเป็นราศี
ย่อมจะมีพ่อแม่และหัวหน้า
เฝ้าปกป้องป้องกันทุกเวลา
ร่วมรักษาหน้าที่อันดีงาม
สร้างตัวดีมีทรัพย์ด้วยช่วยชาติบ้าง
เป็นตัวอย่างลูกหลานให้ไม่ครั่นคร้าม
สู้พากเพียรเรียนร่ำกระทำตาม
ทำแต่ความดีไว้ให้ชาติเอ๋ย

ครอบครัวที่ดี

๓. คำศัพท์

ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
ทอดธุระ	ปล่อยปละละเลย

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

การผันวรรณยุกต์คำควบกล้ำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำ มีตัวสะกด ครูอาจอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปรียบเทียบรูปและเสียงของวรรณยุกต์ของคำควบกล้ำ ดังนี้

หมู่อักษร	เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
อักษรกลาง	กลอง	กล่อง	กล้อง	กล็อง	กล๋อง
	โปรง	โปรง	โปรั้ง	โปริ้ง	โปร๋อง
	กว้าง	กว้าง	กว้าง	กว้าง	กว้าง
อักษรสูง	-	ขว้าง	ขว้าง	-	ขวาง
	-	ขลุ่ย	ขลุ่ย	-	ขลุ่ย
	-	แขว่ง	แขว้ง	-	แขวง
อักษรต่ำ	ครั้น	-	ครั้น	ครั้น	-
	พลอง	-	พล่อง	พล็อง	-
	ควาน	-	คว่าน	คว้าน	-

บทที่ ๒๓

๑. เนื้อหา

คำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ แต่อ่านออกเสียงเหมือนประวิสรรชนีย์

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ครูทบทวนการอ่านออกเสียงคำที่ประวิสรรชนีย์ก่อน เช่น มะระ กะทะ อุบะ ระยะ มานะ เป็นต้น โดยอ่านให้นักเรียนฟังอย่างชัดเจน แล้วให้นักเรียนออกเสียงตาม จนอ่านได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว จากนั้นให้นักเรียนฝึกอ่านคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ แต่อ่านออกเสียงเหมือนประวิสรรชนีย์ ดังนี้

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละคำ
๓. อ่านทีละคน

๑. กวี	อ่านว่า	กะ - วี
๒. กษัย	อ่านว่า	กะ - สัย
๓. สติ	อ่านว่า	สะ - ตี
๔. คติ	อ่านว่า	คะ - ตี
๕. ทหาร	อ่านว่า	ทะ - หาน
๖. ชโย	อ่านว่า	ชะ - โย
๗. สบาย	อ่านว่า	สะ - บาย
๘. สบง	อ่านว่า	สะ - บง
๙. สมาคม	อ่านว่า	สะ - มา - คม
๑๐. เสียงชโย	อ่านว่า	เสียง - ชะ - โย

๑๑. ไม้มก	อ่านว่า	ไม้ - ยะ - มก
๑๒. เข้าสมาคม	อ่านว่า	เข้า - สะ - มา - คม
๑๓. ทางคมนาคม	อ่านว่า	ทาง - คะ - มะ - นา - คม
๑๔. ทนายความ	อ่านว่า	ทะ - นาย - ความ
๑๕. ตามปกติ	อ่านว่า	ตาม - ปรก - กะ - ตี
๑๖. เย็บสบง	อ่านว่า	เย็บ - สะ - บง
๑๗. สบายดี	อ่านว่า	สะ - บาย - ดี
๑๘. มีสติ	อ่านว่า	มี - สะ - ตี
๑๙. ลงมติ	อ่านว่า	ลง - มะ - ตี
๒๐. เป็นคดี	อ่านว่า	เป็น - คะ - ตี
๒๑. อนามัย	อ่านว่า	อะ - นา - มัย
๒๒. มหาชน	อ่านว่า	มะ - หา - ชน
๒๓. ทหารไทย	อ่านว่า	ทะ - หาน - ไทย
๒๔. ธนาคาร	อ่านว่า	ธะ - นา - คาน
๒๕. จราจร	อ่านว่า	จะ - รา - จอน
๒๖. นครหลวง	อ่านว่า	นะ - คอน - หลวง

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนตามคำบอกต่อไปนี้

๑. ปกติ	๒. ทันสมัย
๓. แสงสว่าง	๔. อนามัย
๕. ถนน	๖. คมนาคม
๗. ตลาด	๘. สมาคม
๙. สนาม	๑๐. สนุกสนาน
๑๐. สถานที่	๑๒. ตลอด
๑๓. สบาย	๑๔. เทสบอล

๒.๒ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องแลคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ช่วยกันบำรุงท้องถิ่น” แล้วบอกใจความสำคัญหรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

ช่วยกันบำรุงท้องถิ่น

แต่ก่อนมา ในท้องถิ่นทุกๆ จังหวัด แห่งประเทศไทย ตามปกติ ยังจัดบำรุงไม่ทั่วถึงกันนัก เพราะมีเรื่องติดขัดอยู่หลายอย่าง เช่น เงินทอง เป็นต้น มาบัดนี้ ทางฝ่ายบ้านเมืองเห็นว่า ถึงเวลาแล้วที่เราทั้งหลายจะต้องตื่นตาตื่นใจ ร่วมมือช่วยกันจัดให้ท้องถิ่นมีระเบียบทันสมัย เป็นอย่างเดียวกัน จึงได้ออกข้อบังคับให้ผู้อยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ ขวนขวายช่วยกัน จัดบำรุงขึ้นตามแบบแผนอันดี เป็นต้นว่า บ้านเรือนก็ต้องปลูกให้เป็นระเบียบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ ไม่ให้ยัดเยียดอัดแออัดกัน ให้มีแสงสว่าง ลมเดินได้สะดวก เพื่อให้ถูกอนามัย มีถนนเป็นทางคมนาคม สำหรับประชาชนไปมาหรือขนส่งสินค้า มีท่าเรือและรางน้ำ สำหรับระบายสิ่งโสโครก ให้ไหลไปสู่ท่อรวมได้โดยง่าย เพื่อไม่ให้เหม็นเหม็นเกรอะกรังอยู่ได้ มีตลาดสร้างอย่างถูกแบบเป็นย่านการค้าขาย มีส้วมอย่างสะอาดแบบใหม่ มีโรงเรียนเป็นที่เล่าเรียนของเด็ก มีสมาคมและอื่นๆ เพื่อความครึกครื้นรื่นเริง มีสนามเป็นที่สำหรับเล่นออกกำลังกายให้แข็งแรง และเพื่อสนุกสนาน มีสวนสำหรับเดินเล่นเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในยามว่าง มีสถานที่ช่วยเหลือคนเจ็บไข้ เพื่อบำบัดความเจ็บป่วย มีน้ำดื่มที่สะอาด ตลอดจนไฟฟ้าในเวลาค่ำคืน สว่างไสว มีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดตามถนนและตรอก คอยกำจัดขยะและอื่นๆ ซึ่งเป็นต้นเชื้อของความป่วยเจ็บ ร้ายแรงบางอย่าง และมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแก้ไข บำรุงส่งเสริม ในการทำมาหากิน อย่างทันสมัย ให้ดียิ่งขึ้น เหล่านี้เป็นต้น เมื่อท้องถิ่นนั้นๆ ได้รับทะนุบำรุงด้วยสิ่งต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว ก็เป็นที่แน่ใจว่าท้องถิ่นนั้นจะเป็นที่อยู่สบายดี จำนวนผู้คนก็จะมีมากขึ้น ถ้าจัดบำรุงกันครบถ้วนเต็มที่ ทั่วถึงทุกจังหวัดแล้ว บ้านเมืองไทยก็จะงดงามทันเทียมมหาประเทศอื่นๆ ได้

ในเรื่องจัดบำรุงท้องถิ่นของตนเอง ให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน ที่ทันสมัยนั้น เรียกว่า เทศบาล ต่อไปข้างหน้า นักเรียนจะต้องมีหน้าที่ช่วยกัน จัดทะนุบำรุงท้องถิ่นที่ตนอยู่ เพื่อความรุ่งเรืองแก่บ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่งของตนต่อไป

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “การเทศบาล” ต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
๓. อ่านทีละคน คนละวรรค

กาลเทศบาล

ระลึกรู้สีกตัว
ชาวไทยทั่วอย่ามัวรอ
จงร่วมรวมใจคอ
ขอให้ช่วยทำด้วยกัน
บำรุงปรับปรุงแต่ง
ท้องถิ่นแหล่งแห่งเราพลัน
เพื่อความงามครบครัน
ทุกสิ่งอันทันสมัย
ดีกรามงามถูกทำ
หันเข้าหาอนามัย
ร่วมรื้อนแซมขึ้นใจ
ทุกสถานบ้านเมืองเรา

๓. คำศัพท์

คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบันที่มีอักษรสูงนำ

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง
แออัด	อัดแอ
สาเหตุ (ใช้กับความเจ็บป่วย)	ต้นเชื้อ
เจ็บป่วย	ป่วยเจ็บ

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

คำที่ประวิสรรชนีย์ คือ คำที่ประสมสระ อะ และคงรูปสระ อะ ไว้หลังพยัญชนะ เวลาอ่านออกเสียงจะอ่านออกเสียง อะ เต็มเสียง (ถ้าประสมอยู่ที่พยางค์หน้าให้ออกเสียง อะ กึ่งเสียง) เช่น กระจก ตะลึง ละเอียด กะปิ เป็นต้น

หลักการคัดลายมือ

เขียนลายมือ	มีหลัก	รู้จักนั่ง
ตัวต้งตั้ง	ตรงแนบ	ถูกแบบอย่าง
จับดินสอ	ปากกา	ถูกท่าทาง
สมุดวาง	พลาบเพ่ง	แล้วเล็งแล

บทที่ ๒๔

๑. เนื้อหา

๑.๑ พยัญชนะ ข ค ฌ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ฌ ฎ ฌ ษ ฬ

๑.๒ อักษรสามหมู่ ได้แก่

๑) อักษรกลาง มี ๙ ตัว ได้แก่ ก จ ด ต ฎ ฏ บ ป อ

๒) อักษรสูง มี ๑๑ ตัว ได้แก่ ข ฌ ฌ ฌ ฌ ฌ ฌ ฌ ฌ ฌ ฌ

๓) อักษรต่ำ มี ๒๔ ตัว ได้แก่ ค ฌ

ภ ม ย ร ล ว ฬ ฮ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ พยัญชนะ ข ค ฌ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ฌ ฎ ฌ ษ ฬ ออกเสียงดังต่อไปนี้

พยัญชนะ	เสียง
ข	ขอ
ค	คอ
ฌ	คอ
ฌ	ขอ
ญ	ยอ
ฎ	ดอ
ฏ	ตอ
ฐ	ถอ
ฑ	ทอ
ฒ	ทอ
ณ	นอ
ฌ	ทอ
ฎ	พอ
ฌ	สอ
ษ	สอ
ฬ	ลอ

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงพยัญชนะต่อไปนี้

ข ค ฅ ฉ ณ ฎ ฏ ฐ ท ฒ ณ ฐ ฎ ศ ษ ฬ

๒.๒ การสอนอักษรสามหมู่ต้องเน้นให้นักเรียนท่องจำให้จงได้ โดยการผูกคำเหล่านั้นให้เป็นประโยค

อักษรกลาง

อักษรกลาง มี ๙ ตัว ได้แก่ ก จ ด ต ฎ ฏ บ ป อ

ตัวอย่างการจำอักษรกลาง

- ไก่ (ก) แจ้ (จ) เด็ก (ฎ, ต) เตี้ย (ฎ, ต) บาง (บ) ประ (ป) อิน (อ) หรือ
- ไก่ (ก) แจ้ (จ) ตา (ต) ดี (ด) อ้า (อ) ปาก (ป) บอ (บ) ฎอ (ฎ) ฎอ (ฎ)

อักษรสูง

อักษรสูง มี ๑๑ ตัว ได้แก่ ข ฅ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห

ตัวอย่างการจำอักษรสูง

- ไช่ (ข) ขวด (ฅ) ฉิ่ง (ฉ) ฤๅ (ถ) ฐาน (ฐ) ผึ้ง (ผ) ฝา (ฝ) ศาล (ศ)
- ฤๅ (ษ) เสือ (ส) หีบ (ห) หรือ
- ผี (ผ) ผาก (ฝ) ฤๅ (ถ, ฐ) ข้าว (ข, ฅ) สาร (ศ, ษ, ส) ให้ (ห) ฉั่น (ฉ)

อักษรต่ำ

อักษรต่ำ มี ๒๔ ตัว ได้แก่ ค ฅ ฆ ง ซ ฌ ญ ฑ ฒ ท ฐ ณ พ ฟ ภ ม
ย ร ล ว ฬ ฮ

ตัวอย่างการจำอักษรต่ำ

- เพชร (พ) ฆาต (ฆ) เฒ่า (ฒ) ไข่ (ฌ, ฌ) ไช้ (ซ) ใหญ่ (ญ) ฟาด (ฟ)
- ธง (ธ) รูป (ร) นก (น) ฮูก (ฮ) ล้ม (ล) ครืน (ค, ฅ) ไน (น) งาน (ง) ภาณ (ภ) ยักษ์ (ย) ที่ (ท)
- วัด (ว) โม่ (ม) พี่ (พ) โลก (ล)

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละคำ
๓. อ่านทีละคน

ฆ่า	เขียน	ห้อง	ระฆัง	ตะเฆ่
ฉาน	หญิง	หญ้า	ใหญ่	ญวน
ญี่ปุ่น	ขง	ฎีกา	ปฏิทิน	ฐานะ
ฐาน	กฐิน	กริษา	ผู้เฒ่า	ธง
เธอ	ตุระ	ขณะ	คณะ	ภายใน
ภูเขา	ตะเภา	สำเภา	อำเภอ	เสภา
ศาลา	ศก	ศอก	อาศัย	ศึกษา
ภาษา	ภาษี	ปรึกษา	นาฬิกา	จุฬา
กีฬา	รูปเขียน	ญาติพี่น้อง	ธันวาคม	คันธนู
เล็งญาณ	โรคภัย	ญาติ	หมู่ภุมร	พระธิดา
ความรักดี	มีตุระ	ภาษาไทย	รูปภาพ	ลำธาร
พระภิกษุ	ภาษา	ธงไทย	กอหญ้า	ผู้หญิง
ภายนอก	ณ ที่นี้	หลักฐาน	รักคณะ	ทอดกฐิน
ห้านาที	เสาธง	ไก่ตะเภา	นายอำเภอ	ขับเสภา
เรือสำเภา	ภูเขาไฟ			

๒.๓ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “นาฬิกา” แล้วบอกใจความสำคัญ หรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

นาฬิกา

ตอน ๑

เวลาบ่ายวันหนึ่ง เมื่อเด็กหญิงสารภี เผ่าเกตรา กลับจากโรงเรียนแล้ว นายภักดี เผ่าเกตรา บิดาของเขาได้พาไปเที่ยวที่ห้างขายนาฬิกาแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นห้างใหญ่โตกว้างขวางมาก มีนาฬิกาต่างๆ เช่น นาฬิกาพก นาฬิกาข้อมือ นาฬิกาปลุก และนาฬิกาแมงดา เป็นต้น ติดไว้ข้างฝาผนัง ตั้งและวางไว้ในตู้เรียงรายแลสะพรั่ง ดูงามตายิ่งนัก นาฬิกาเหล่านี้มีรูปร่างและลักษณะต่างๆ กัน ทำด้วยไม้ก็มี ทำด้วยหินอ่อนก็มี ทำด้วยโลหะ เช่น เงิน ทอง นาก กะไหล่ ก็มี บางเรือนแกะสลักด้วยฝีมืออันงดงาม เป็นลวดลาย ดอกไม้ กิ่งไม้ และใบไม้ รูปคน รูปม้า และรูปอื่นๆ บางเรือนทำเป็นรูปนกฮูก โผล่หน้าออกมาเมื่อเวลานาฬิกาตีก็มี เสียงนาฬิกาเดินดังตึกๆ ! ก๊อกแก๊กๆ ! ได้ยินอยู่ไม่ขาดระยะ เสียงระฆังนาฬิกาตีดังก้องแกร่งๆ ! ตึกแตกๆ ! เป็นของน่าดู น่าชมยิ่งนัก เป็นสิ่งที่แปลกตาแปลกหู ทำให้เด็กหญิงสารภีรู้สึกประหลาดมาก บังเกิดความเบิกบานใจ และตื่นเต้น อยากรู้ อยากเห็นยิ่งขึ้น นายภักดี กับเจ้าของห้างนั้นเป็นผู้ที่รู้จักและคุ้นเคยกันดี นายภักดี จึงเที่ยวชมนาฬิกาต่างๆ ในห้างได้ตามความพอใจ บิดาของเขาได้ชี้ให้เด็กหญิงสารภีดูนาฬิกาชนิดต่างๆ เหล่านั้น พร้อมกับอธิบายประกอบทีละอย่างๆ ดังต่อไปนี้

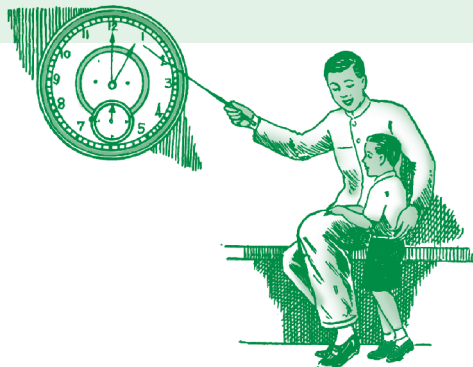
เวลานาฬิกาเดินมีเสียงดัง และเข็มหมุนเวียนไปรอบๆ โดยอาศัยกำลังลาน และเครื่องที่ประกอบขึ้นกับลานนั้น ถ้าจะเปรียบกับเท้าของเรา ที่พาตัวเราเดินไปได้ ก็เป็นเช่นเดียวกัน เข็มที่บอกเวลานั้นก็คล้ายกับนิ้วมือของเราที่ชี้บอกใครให้ดูอะไร ส่วนเสียงระฆังที่ตีบอกเวลานาฬิกาและตึกตังนั้นเล่าก็คล้ายกับเสียงของเราที่พูดบอกข้อความอะไรแก่ใครๆ นั่นเอง นี่ก็เป็นสิ่งแปลกประหลาด น่าชมความคิดที่เขาคิดทำขึ้น

นาฬิกา

ตอน ๒

หน้านาฬิกานั้นแบนและกลม ที่หน้านาฬิกานี้แบ่งออกเป็นช่องใหญ่ๆ ๑๒ ช่องเท่าๆ กัน ช่องใหญ่ช่องหนึ่งๆ มีเครื่องหมาย ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ และ ๑๒ กำกับอยู่ทุกๆ ช่องในระหว่างช่องใหญ่ช่องหนึ่งๆ ยังได้แบ่งออกเป็นขีดเล็กๆ อีก ๕ ขีด ส่วนเครื่องหมายนับเวลานาฬิกานั้น เขียนเป็นตัวเลขโรมันบ้าง ตัวเลขอาระบิกบ้าง บางเรือนมีตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๒ บางเรือนก็มีตั้งแต่ ๑ ถึง ๒๔ คือตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๒ รอบหนึ่ง และ ๑๓ ถึง ๒๔ อีกรอบหนึ่ง

เข็มของนาฬิกา หมุนเวียนจากทางซ้ายมือไปทางขวามือที่เขาเรียกว่า เวียนขวาเสมอ เข็มนาฬิกาโดยมาก มีอยู่ ๒ ชนิด คือ เข็มสั้นสำหรับชี้บอกชั่วโมง เมื่อหมุนไปชั่วระยะช่องใหญ่ช่องหนึ่งๆ นับเป็นเวลาชั่วโมงหนึ่งๆ เช่น หมุนจาก ๑๒ ซึ่งตั้งอยู่ที่กึ่งกลางตอนบน ไปถึงเลข ๑ เรียกว่า ๑ นาฬิกา และจาก ๑ ไปถึง ๒ ก็เรียกว่า ๒ นาฬิกา เป็นลำดับเรื่อยไป ในทำนองเดียวกัน จนกระทั่งถึง ๑๒ ก็เรียกว่า ๑๒ นาฬิกา เข็มอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า เข็มยาว สำหรับชี้บอกนาที เมื่อหมุนไปชั่วระยะช่องเล็กช่องหนึ่งๆ นับเป็นเวลา นาทีหนึ่งๆ เช่น ตั้งต้นหมุนจากเลข ๑๒ นั้น ไปชั่ว ๑ ขีด ก็เรียกว่า ๑ นาที ๒ ขีด ก็เรียกว่า ๒ นาที ๓๐ ขีด ก็เรียกว่า ๓๐ นาที หรือครึ่งชั่วโมง และต่อๆ ไปในทำนองเดียวกันจนถึง ๖๐ ขีด ก็เรียกว่า ๖๐ นาที หรือ ๑ ชั่วโมง เข็มยาวนี้จะต้องหมุนไปบรรจบรอบที่ตรงเลข ๑๒ เสมอ ทุกๆ ชั่วโมง

นาฬิกา

ตอน ๓

วิธีดูนาฬิกาหรือนับเวลา คือ พอเวลาตะวันส่องแสงอ่อนๆ แสงเงินแสงทอง งามตา เข็มสั้นจะชี้ตรงเลข ๖ ซึ่งอยู่กึ่งกลางตอนล่าง ตรงกันข้ามกับเลข ๑๒ เรียกว่าเวลา ๖ นาฬิกา หรือย่ำรุ่ง ครั้นตะวันสูงขึ้นๆ เข็มสั้นนั้นก็หมุนต่อไปจนถึงเลข ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ และ ๑๒ ในทำนองเดียวกัน เรียกว่า ๗ นาฬิกา ๘ นาฬิกา ๙ นาฬิกา ตลอดไปจนถึง ๑๒ นาฬิกา หรือเที่ยงวัน ซึ่งเป็นเวลาที่ดวงตะวันอยู่ตรงหัวเราพอดี ต่อจากนี้ ดวงตะวัน จะลดต่ำลงไปทุกๆ ที เข็มสั้นจะหมุนต่อไปถึงเลข ๑๓ หรือ ๑ เรียกว่า ๑๓ นาฬิกา ถึงเลข ๒ ก็เรียกว่า ๑๔ นาฬิกา ในทำนองเดียวกัน จนถึงเลข ๖ เรียกว่าเวลา ๑๘ นาฬิกา หรือย่ำค่ำ ซึ่งเป็นเวลาตะวันตกดิน นับเป็นเวลา ๑๒ ชั่วโมง ซึ่งเป็นเวลากลางวัน เราได้รับ แสงสว่าง ตลอดทั้ง ๑๒ ชั่วโมง เป็นเวลาเหมาะสำหรับไปทำมาหากิน ต่อจากนี้เข็มสั้น ก็จะหมุนต่อไปจนถึงเลข ๗ เรียกว่า ๑๙ นาฬิกา ถึงเลข ๘ เรียกว่า ๒๐ นาฬิกา ตลอดไป จนถึงเลข ๑๒ เรียกว่า ๒๔ นาฬิกา หรือเที่ยงคืน หรือสองยาม ซึ่งนิยามกันว่า ตั้งต้น ขึ้นวันใหม่ แล้วเข็มสั้นหมุนต่อไปอีกชี้ที่ตรงเลข ๒ เรียกว่า ๒ นาฬิกา ชี้ตรงเลข ๓ เรียกว่า ๓ นาฬิกา หรือสามยาม และตอนสามยามนี้มักได้ยินเสียงไก่ขันแจ๊ๆ บอกเวลาค่ำๆ กับเสียงนาฬิกาตี ในที่สุดชี้ถึงเลข ๖ เรียกว่า ๖ นาฬิกา หรือย่ำรุ่ง เวลาเช้าตรู่นี้ไก่ยังขัน กระชั้นเสียงหนักขึ้น เสียงนกเสียงการ้องจ้อกแจ้กเซ้งเซ้ง ต่างก็ออกจากรัง บินไปเที่ยวหากิน เป็นฝูงๆ แต่เช้าตรู่ ผู้คนตื่นนอน ลูกขึ้นทำงานกัน ยามนี้อากาศเย็นสบายและสดชื่นดีมาก เวลาตั้งแต่ ๑๘ นาฬิกา ถึง ๖ นาฬิกา รวม ๑๒ ชั่วโมง เป็นเวลากลางคืนมีดมัว ไม่แลเห็น แสงตะวันเลย นอกจากแสงเดือนแสงดาวเท่านั้น เวลากลางคืนจึงเย็นสบายกว่าเวลา กลางวันมาก ทั้งเหมาะสำหรับพักผ่อนหลับนอน ทั้งกลางคืน และกลางวัน นับเป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมง เรียกว่าวันหนึ่ง

นาฬิกา

ตอน ๔

วิธีดูนาฬิกา นอกจากใช้ตามองดูเข็มตามที่ได้อ่านมาแล้ว จะใช้หูฟังเสียงนาฬิกาตึกก็ได้ เพราะนาฬิกาที่มีระฆังตีบอกเวลานาฬิกานั้น จำนวนครั้งที่ตึกเท่ากับจำนวนเครื่องหมายที่เข็มสั้นชี้บอกนั้นๆ เสมอ เช่น เมื่อชี้ตรงเลข ๑ นาฬิกาก็ตี ๑ ที ชี้ตรงเลข ๒ นาฬิกาก็ตี ๒ ที ตลอดเรื่อยไปจนถึงเลข ๑๒ นาฬิกาก็ตี ๑๒ ที ครบรอบหนึ่งพอดิเมื่อนาฬิกาดี ๑๒ ทีแล้ว ต่อจากนี้ก็ตั้งต้นตี ๑ ทีไปใหม่ ดังนั้นเมื่อถึงเวลา ๑๓ นาฬิกาก็ตี ๑ ที ๑๔ นาฬิกาดี ๒ ที เรื่อยไป จนถึง ๒๔ นาฬิกา ก็ตี ๑๒ ที ครบอีกรอบหนึ่งเช่นเดียวกัน ทุกๆ คนควรจะหัดดูนาฬิกาให้เป็น เพราะนาฬิกาเป็นเครื่องสำหรับนับและดูเวลา บอกเวลาให้เราารู้ได้ มันเดินตามปรกติทุกๆ วัน ครั้นถึงเวลาตีมันก็ตีตรงกับเวลาของมันจริงๆ นับว่ามันตรงต่อเวลาดีมาก เป็นตัวอย่างอันดีงามที่เด็กๆ น่าจะอบรมตนให้เป็นคนตรงต่อเวลาจริงๆ คล้ายๆ กับทำตัวให้เป็นนาฬิกา เช่น เวลา ๖ นาฬิกาตื่นนอน ๗ นาฬิกาไปโรงเรียน ๑๕ นาฬิกาโรงเรียนเลิก รีบกลับบ้าน ๑๗ นาฬิกา อาบน้ำ รับประทานอาหารเย็น เวลา ๑๙ ถึง ๒๐ นาฬิกาดูหนังสือ ท่องบทวิชาต่างๆ ที่ได้เล่าเรียนมา เวลา ๒๐ นาฬิกาเข้านอน

เด็กๆ ที่นอนแต่หัวค่ำ แล้วตื่นแต่เช้าๆ จะรู้สึกชุ่มชื่นดี ย่อมทำให้ร่างกายแข็งแรง หน้าตาอิ้มเอิบ งดงาม แจ่มใส น่ารัก และทำให้ความคิดดี เรียนหนังสือได้ดีด้วย

เด็กๆทั้งหลาย ได้อ่านเรื่องนาฬิกามาเพียงเท่านี้ จะเห็นได้ว่า นาฬิกามันเที่ยงตรงต่อเวลา จริงต่อเวลาดีมาก เป็นตัวอย่างอันดีงาม สำหรับคอยเตือนเราให้รู้สึกตัวว่า อายุของเรานั้นค่อยๆ แก่ขึ้น ทุกคืน ทุกวัน ทุกนาที เวลาเป็นเงินเป็นทอง เป็นของอันมีค่า ไม่น่าจะปล่อยให้มันล่องไปเสียเปล่าๆ เลย เราน่าจะใช้เวลาทำอะไรๆ ที่จะดำเนินไปสู่ความดีความงามแก่ตน และแก่บ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่งของตน ถ้าชาวไทยเราทุกคนต่างก็รู้สึกตัวเช่นนี้แล้ว เราก็จะช่วยกันคิด ทำเครื่องใช้สอยต่างๆ ของเราใช้เอง โดยไม่ต้องอาศัยบ้านเมืองอื่นเขา

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
๓. อ่านทีละคน คนละวรรค

จเทียบ	เปรียบเอาไว้
เราเป็นนา-	พิกเอง
เข้มบ่ง	ชี้ตรงเผง
พืงเพ่งไว้	ให้ทุกวัน
ย่ำรุ่ง	สะดุ้งตื่น
วางหน้าขึ้น	ลุกขึ้นพลัน
อาบน้ำ	ชำระพื้น
หมดโสมม	ผมเผ้าหวี
โมงเช้า	เผ้าแต่งตัว
เครื่องเรียนทั่ว	ทุกอย่างมี
เตรียมไป	ให้ทันที่
ที่เพื่อนเรา	เข้าเรียนกัน
ตอนบ่าย	หมายสืบท้า
นาฬิกา	เลิกมาพลัน
ถึงเหย้า	เราขยัน
หยิบงานทำ	โดยจำนง

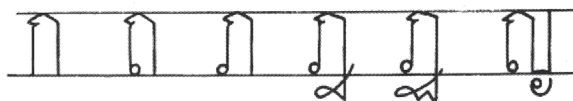
ร่วมด้วย	ช่วยแม่พ่อ
สิบเจ็ด น.	พอแล้วลง
อาบน้ำ	คำแล้วคง
พื้นความรู้	ที่ครูสอน
ท่องเรียน	เขียนอ่านพอ
ยี่สิบ น.	ก็เข้านอน
ฝึกฝนตัว	ทั่วทุกตอน
เทียบตามนา-	ฬิกาตี
ย่อมจะ	กระทำให้
อนามัย	เกิดได้ดี
กายใจ	แจ่มใสมี
สมองโล่ง	ปลอดโปร่งเอย

๒.๔ หลักการคัดลายมือที่ถูกต้อง มีดังนี้

- ๑) นั่งตัวตรง
- ๒) จับดินสอให้ถูกวิธี โดยให้ดินสออยู่ในระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ และนิ้วกลาง ส่วนนิ้วนางกับนิ้วก้อยงอเข้าไว้ในฝ่ามือ

- ๓) วางสมุดให้ตรง
- ๔) เขียนส่วนสูง และส่วนกว้างให้ถูกส่วน
- ๕) การเขียนพยัญชนะ ต้องเริ่มเขียนหัวก่อน
- ๖) เว้นระยะข้อความกับข้อความให้ห่างเท่าๆ กันทุกตอน
- ๗) ต้องเขียนโดยว่างสระและสรณยุกต์ให้ถูกที่
- ๘) เขียนให้สะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย

ตัวอย่างการคัดลายมือ

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “หลักการคัดลายมือ” แล้วฝึกคัดในสมุดให้สวยงาม

หลักการคัดลายมือ

เขียนลายมือ	มีหลัก	รู้จักนั่ง
ตัวต้งต้ง	ตรงแนบ	ถูกแบบอย่าง
จับดินสอ	ปากกา	ถูกท่าทาง
สมุดวาง	พลาংเพ่ง	แล้วเล็งแล
ค่อยเขียนไป	ให้งาม	ตามส่วนสัด
ช่องไฟจัด	วัดกะ	ระยะแน่
สระหรือ	เครื่องหมาย	อย่าย้ายแปร
ตั้งใจแน	มีระเบียบ	เรียบร้อยเอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
นาฬิกาแมงดา	นาฬิกาแขวนผนังชนิดหนึ่ง

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง
อารบิก	อาระบิก

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ ครูควรใช้นาฬิกาเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย

๔.๒ ครูควรแยกอักษรตัวออกเป็นสองกลุ่ม คือ อักษรตัวเดี่ยว และอักษรตัวคู่ เพื่อประโยชน์ในการผันวรรณยุกต์และการสอนอักษรนำ

- อักษรตัวเดี่ยว งู (ง) ใหญ่ (ญ) นอน (น) อยู่ (ย) ณ (ณ) ริม (ร)
วัด (ว) โม (ม) ลี (ล) โผก (พ)

- อักษรตัวคู่ พ่อ (ภ, พ) คำ (ค, ศ, ซ) ฟัน (ฟ) ทอง (ท, ฒ, ท, ฐ)
ชื่อ (ช) ช้าง (ฌ, ช) ฮ่อ (ฮ)

๔.๓ การคัดลายมือควรใช้สมุดคัดลายมือ และต้องเน้นให้นักเรียนจัดทำทาง
การนั่ง การวางสมุด และการจับดินสอให้ถูกต้อง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายมงคล รอดคล้าย

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายอนุสรณ์ พูเจริญ

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสุกัญญา งามบรรจง

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานจัดทำต้นฉบับ

นางสาวนิจุστα อภินันทาภรณ์

ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย

นายบุญเสริม แก้วพรหม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต ๔

นายธนทร์ ขาญเขาว์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๑

นางเพ็ญจา เสมอเหมือน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๒

นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

นายวิบูลย์ ศรีโสภณ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๑

นายเทิดศักดิ์ โพธิสาข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒

นางวณิชพร นิยมพานิช

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๒

พ.ต.ภรณ์ฐ รัตนยรรยง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

นายสามารถ ผ่องศรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธรร เขต ๑

นายเกรียงศักดิ์ ศรีรุ่งเรือง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒

นางสาวรินรดา ธนวงศ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๒

นางสาวลักขณา โตงาม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒

นางสาวดวงใจ บุญยะภาส

สถาบันภาษาไทย

คณะทำงานเรียบเรียงต้นฉบับ ตอนกลาง

นายธนศร ชาญเขาว์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๑
นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓
นางสาวรินรดา ธนวังศรี	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๒
นายเกรียงศักดิ์ ศรีรุ่งเรือง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต ๒

บรรณาธิการ

นางสาวนิจสุตา อภินันทาภรณ์	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย
นางสาวดวงใจ บุญยะภาส	สถาบันภาษาไทย
นางธนาภรณ์ กอวัฒนา	สถาบันภาษาไทย
นางลัดติยา อมรสมานกุล	สถาบันภาษาไทย
นางสาววิภารัตน์ อัครวินพันเลิศ	สถาบันภาษาไทย
นายณัฐวุฒิ พุ่มขจร	สถาบันภาษาไทย

ออกแบบปก

นายพินิจ สุขะสันต์	กลุ่มพัฒนาสื่อการเรียนรู้
--------------------	---------------------------

